

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZOMBAT február 20.

50. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt  
Telefon: Kiadóhivatal 8-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleks. Brova ul. 4. (Rossia Fonciore-palota)  
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

## Tizenhárom járásban magyar lesz a hivatalos nyelv

Oh nyájas olvasó, ne nézd meg a kalendáriumot, nincs április elseje. Nem tudtál öntudatlanul át öt hetet, hogy hirtelen a tréfacsinálás hagyományos napjára ébredj. Ne dörzsöld meg szemedet s ne cipd meg keredat: nem álmodol. Tizenhárom járásban valóban magyar lesz a hivatalos nyelv — a csehszlovák köztársaságban.

A csehszlovákiai magyarságról mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy támogatja a kormányt. A magyarságnak csak egy törpe frakciója állott a kormány háta mögött, a többi, a magyarság tömegeire támaszkodó párt, hol külön utakon, hol a legerősebb, leggazdagabb és legöntudatosabb német párttal szövetkezve döngti a kormány hadállását. Csehszlovákiában a pártok tagozódása olyan, hogy a nemzetiségi pártok a mérlegnyelv szerepének betöltésére alkalmasak, jórészt rajtuk mulik a többség kialakulása.

Nem lehet tehát azt mondani, hogy a csehszlovákiai kormányzatra nézve nem elsőrangban fontos, nem vitális jelentőségű a nemzetiségi pártoknak s ezek között a magyar képviselőknek állásfoglalása. Nem volt a világon még olyan kormányzat, amelyik legális úton, a törvényben elismert jogok tényleges megadásával nem tudta volna megnyerni a nemzetiségi pártok és nemzetiségi tömegek támogatását. Természetesnek látszenék mindenki előtt, aki akár a legtávolabbról szemléli a közép-európai nemzetiségek kisebbségi küzdelmét, ha a cseh kormány politikai diskusszió tárgyává tette volna a most kiadott nyelvrendelést s ha az alkotmányban biztosított nyelvhaználatt jog tényleges megadása ellenében igyekezett volna pártpolitikai előnyökhöz jutni. Végére is nem lehet lebecsülni az alkotmány végrehajtásának azt a módját, mely tizenhárom járásban — köztük Komáromban, Galántán, Léván — magyarra teszi a hivatalos nyelvet s további tízennégy kerületben — többek közt Pozsonyban, Kassán — két nyelvvé teszi az adminisztrációt: az ott lakó magyaroknak megengedi, hogy magyar nyelvű beadványokat intézhessenek hatóságokhoz s elrendeli, hogy a magyar nyelvű beadványokat magyar nyelven intézzék el. A cseh kormányzat huszonhét kerületben megadta a magyarságnak azt a jogot, hogy hatóságokkal magyar nyelven érintkezzenek, megadta ezt a jogot akkor, amikor a magyarság megválasztott képviselői kizárólag ellenzékiek s

megadta úgy, hogy annak ellenében meg sem kísérelte a magyar választóknak, vagy magyar képviselőknek politikai támogatását megnyerni.

A csehszlovák kormányzat, a cseh közszellem nyilvánvalóan azt tartja: *vannak jogok, melyeket diskusszió tárgyává nem lehet tenni s vannak engedmények, melyek feltétlenül megengedhetők az alkudozás.* Vannak jogok, melyeket megadott az alkotmány, biztosítottak a törvények s elrendeztek a nemzetközi szerződések. Ezek a jogok az állampolgárokat a törvénynek fogva megilletik, ezeknek a jogoknak megadása vagy megvonása kivül esik a végrehajtó hatalom diskrecionarius jogkörén. Viszont *vannak engedmények, könnyítések, vannak a végrehajtó hatalom belátására bízott olyan latitüdjei a jogalkal-*

*mazásnak, melyeket — főként a megeész Középeurópában uralkodó közszellem hatása alatt — lehetetlen a kormányzópartok politikai érdekeitől függetlenül.*

Erdélyben nem ilyen tisztult a felfogás. Ott még nem született meg az az új Montesquieu, aki a modern közhatalmak szétválasztásának dogmáját megformálta volna s különbséget tett volna az alkotmány rendelkezései s a végrehajtó hatalom gyakorlóinak engedményei között. S bár az erdélyi magyarság eddig mentalitásában, magatartásában és cselekvésében elszánt ellenfele volt a kormányzó liberális pártnak, a paktum tervezetében — minden tervezet csak egy késő véglegesítés — mégis olyan engedményeket kapott, melyek nyelvhaználatt jogát, iskolaprogramját s a

közigazgatásban való részesedését több vonatkozásban a minimális nemzetiségi követelések mértékén felül emelte.

A jugoszláviai magyarság nem ellenzék, sem érzésben, sem elhatározásban nem áll szemben kormányával. Mi az oka annak, hogy a megértés útján még mindig messzebb vagyunk egymástól, mint a csehszlovákiai vagy erdélyi ellenzék magyarok? Mi az oka annak, hogy amikor mi nem kérünk kedvezést, engedményt, könnyítést semmit, csak az alkotmány végrehajtását s amikor mi nemcsak tenyerünkön, de szívünkön is vinnénk támogató készségünket a kormányzókat táborába, nem érzük el annak egy löredékét sem, amit a szlovenszkoji ellenzék magyarság ingyen kapott meg.

## Sztojadinovic pénzügyminiszter elutazott Amerikából

### Hivatalos jelentés a tárgyalások megszakításáról

Beogradból jelentik: Newyorkból érkezett távirat szerint Sztojadinovic Milán pénzügyminiszter pénteken Newyorkban hajóra szállt. A pénzügyminiszter elutazása előtt nyilatkozott az újságíróknak és kijelentette, hogy tárgyalásai a háborús adósságok rendezéséről a legkedvezőbb mederben folytak és amint az amerikai kormány ideje engedi, befejezést nyernek.

A pénzügyminiszter a Majestic nevű hajón kel át az Oceánra és hat nap múlva éri el az európai partot.

Sztojadinovic hazatéréséről a kormány hivatalos kommuniké adott ki, amely szerint az Egyesült-Államok kormányát annyira elfoglalják az adótárgyalások, hogy Mellon államtitkárnak nem maradt ideje a tárgyalások befejezésére. A függő adósságok kérdésében

a tárgyaló felek az anyag legnagyobb részét megbeszélték és a fontosabb kérdésekben megállapodásra jutottak. A tárgyalások befejezésére Newyorkban maradt dr. Gyurics londoni SHS. követ, aki megfelelő instrukciókat kapott a még hátralévő kisebb jelentőségű kérdések letárgyalására. Sztojadinovic pénzügyminiszter visszafelé egy-egy napot tölt Londonban és Párisban.

## Vissza akarta állítani a Prónay-különítmenyt Vázsonyi egyik merénylője

### Vannay nagyzási mániában szenved

Budapestről jelentik: Vázsonyi Vilmos merénylőt, Vannay Lászlót és Molnár Ferencet pénteken délelőtt szállították bérkocsin a Markó-uccai ügyészség fogházába. Megelőzően mindkettőjüket orvosi vizsgálat alá vették és a rendőrorvos Vannayról megállapította, hogy nagyjában értelmes, némi szellemi rendellenesség csupán akkor mutatkozik nála, ha számol. Az orvos azt is megállapította Vannayról, hogy nagyzási mániában szenved.

A rendőrség — mint ismeretes — a Vannay lakásán tartott házkutatás alkalmával megtalálta Héjjas Iván egy levelét, amelyben a Csorsz-szövetségről ír.

Most megállapították, hogy a Csorsz-szövetség nem egyéb, mint a Családok Országos Ruházati Szö-

vetsége, amely a Hadviselték Szövetségének égisze alatt működött. Ez a szövetség, amely tagjait olcsó szövettel és könyvekkel látta el, Kecskeméten és Pélegyházán is terjeszkedett. Vannay László 1924-ben ügynöke volt a Csorsz-nak, két millió korona fixfizetéssel, azonkívül a szerzett tagok után jutalékot kapott. Héjjas ajánló soraival járta be a kecskeméti tanyavidéket, de nem sokáig működhetett, mert a Csorsz három hónappal később összeomlott és így a volt Britanniás állás nélkül maradt.

Vannayról volt tisztársai közölték a rendőrséggel, hogy megrozított alkoholistának ismerték. 1916 januárjában a delirium tünetei mutatkoztak rajta, úgy hogy bajtársai távol tartották magukat

tőle. A háboru harmadik évében orosz hadifogságba került és az orosz fogolytáborban méginkább az ivásnak adta magát. Ugy elhatalmasodott rajta ez a szenvedély, hogy mindenki került. Később lethargiába esett. Maniakus hazudozó volt és a fogolytáborban sokat mulattak lóditásain. Egyszer aztán eltűnt a táborból és azóta egészen a merényletig nem hallott magáról.

Molnár Ferencről kiderült, hogy legelőbb a Prónay-zászlóaljra akarta ismét életre támasztani. Az utóbbi hetekben, anélkül, hogy erről Prónaynak tudomása lett volna, érintkezésbe lépett a különítmeny volt tisztjével, akikkel tárgyalásokat folytatott. A terve azonban nem valósult meg.

## A szuboticei villanytelep bérbe akarja venni Palicsot Tízmillió dinárt szán a konzorcium a fürdő fejlesztésére

Szubotica város tanácsa — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — minden előkészületet megtett Palics bérbeadására és előrelátóan néhány héten belül kiírják a pályázatot. A tanács terve sokkal nagyobb érdeklődést keltett különböző pénz-csoportok körében, mint a súlyos feltételek után várható volt. Máris jelentkeztek olyan érdeklődők, akik megelőzve a város pályázati felhívását, érintkezésbe léptek a szuboticei közigazgatás vezetőivel, hogy a bérbeadás feltételeiről részletesebb információkat szerezzenek. Az érdeklődők közül talán a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy kibérli Palicsot, a szuboticei villanygyár érdekeltje.

Schellens Alfonz, a szuboticei villanygyár igazgatója pénteken délelőtt felkereste Malagurszki Albc polgármestert és a villanygyárat bérli konzorcium nevében ajánlatot tett Palics fürdő kibérítésére. Schellens közölte Malagurszki polgármesterrel, hogy a konzorcium tiz-ötvi próbátudore hajlandó kibéríteni a fürdőt. Tiz év alatt tiz millió dinárt fordítana a fürdő fejlesztésére és elsősorban modern iszapfürdőt építenne, azonkívül az összes meglévő fürdőépületet restaurálná, a partot és az utakat rendezné. Az esetben, ha a konzorcium tiz év alatt megtalálja számítását, hajlandó hosszabb bérleti szerződést kötni a várossal és ez esetben nagyobb beruházásokat is eszközölne.

Malagurszki polgármester elhatározásának találta Schellens igazgató ajánlatát és kijelentette, hogy az ügyet a városi tanács elé terjeszti. Mint értesülünk a tanács legközelebbi ülésén fog foglalkozni az ajánlattal, azonban ennek ellenére kiírják a pályázatot.

## Utban Oroszország felé Négyezer dinárt emelt el a cseh hajózási szindikátus noviszádi pénztárnoka

A *Bácsmegyei Napló* tegnapi számában megírtuk, hogy a csehszlovák hajózási szindikátus feljelentést tett Szlávik Ferenc Péter, a noviszádi kirendeltség pénztárnoka ellen, aki február 15-ikén háromszázezer dinár csehszlovákia után megszoikt.

Szlávik Ferenc Péter csehszlovák születésű osztrák állampolgár a közös hadseregben mint főhadnagy szolgált és mielőtt Jugoszláviaba jött, Bulgáriában élt, ahol állítólag kereskedő volt. Amikor Bulgáriában kötött a ferradalom, Szlávik otthagya feleségét és üzletét, Jugoszláviaba menekült, előtte Zemunban telepedett meg. Noviszadon is megkísérelte a fetelepedési engedélyt megszerezni, de a hatóságok ezt megtagadták.

Szlávik akkor a csehszlovák hajózási szindikátushoz ajánkozott. Sebera Bohus, a noviszádi kirendeltség vezetője hivatalnoknak szerződötte s rövidesen pénztárnokká léptette elő. Felhasználva Sebera Bohus igazgató távollétét, a hó 13-ikén Bratislavába utazott. Utazása előtt Szlávik aláíratott vele két darab, egyenként 120.000, egy darab, 60.000 dinárra szöve csekket, azzal, hogy az ellenérték a vállalat fizetési kötelezettségének teljesítésére kell.

Sebera február 15-ikén délelőtt utazott el, míg Szlávik a délutáni fél hat órai gyorsvonattal Noviszadról ismeretlen helyre szökött.

Szláviknak cseh és osztrák utlevele volt. A Putnik utazási irodában a cseh utlevélre magyar átutazási vizumot

szerezett és Prágába váltott jegyet. A hajószindikátus autójával vitette ki utagát a vasútállomásra és ott meghagyta a sofőrnek, hogy két napig nem kell az irodában jelentkeznie.

A megjelölt rovatcsófas szerint Szlávik a három csekket a Boszna banknál

és az Ipar- és kereskedelmi banknál beváltotta, azonkívül a kézi pénztárból 100.000 dinárt meghaladó összeget sikeresztott el.

Hivatalnoktársai ezt hiszik, hogy Szlávik Magyarországon át Romániába és onnan Szovjetországra szökött.

## A gyárosok le akarják szállítani a munkabért

### A bánáti gyáriparosok változatlan munkabért és hosszabb munkaidőt kívánnak

Becskekerékről jelentik: A Gyáriparosok Országos Szövetségének beogradi központja megkeresést küldött a bánáti gyáriparosok szövetségéhez, amelyben arra kér választ, hogy a gazdasági válságra és az általános áresésekre való tekintettel nem tartja-e szükségesnek a munkabéreknek a viszonyokhoz mért leszállítását.

A bánáti gyáriparos szövetség foglalkozott az átirattal és azt válaszolta,

hogy a gabonárák ugyan jelentékenyen csökkentek, de azért a megélhetési viszonyok — főként a súlyos adóterhek miatt — nem olyanok, hogy a bérlészállítás időszere volna. A munkabérek leszállítása helyett célszerűbbnek találják a bánáti gyárosok a munkaidő hosszabbítását, mert Németországon és Ausztrián kívül nincs állam Európában, ahol olyan rövidre volna szabva a munkaidő, mint Jugoszláviában.

## Hamis utlevélhasználatért ítélték el Olchváryt Hamburgban A frankügyben még nem volt meg a főtárgyalás

Budapestről jelentik: A frankügyben Budapesten tartózkodó franciák pénteken rendkívül érdekes távirati értesítést kaptak Berlinből. A távirat szerint a Németországban lejárta-tott Olchváry Jenőt Hamburgban nem hamispénz forgalombahozatala, hanem hamis utlevél használata miatt ítélte el a bíróság négyhónapi fog-

házra. A hamisított ezerfrankosokkal kapcsolatban még nem tartották meg Olchváry ügyében a főtárgyalást és hamispénz forgalomba hozatala miatt még csak ezután fogja a német bíróság felelősségre vonni az ezidő-szerint már első büntetését töltő Olchváryt.

## Kendertermelők és kendergyárak harca Az első próbaperben a tőzsdebiróság bizonyítást rendelt el

A noviszádi tőzsdebiróság csütörtök este hat órakor folytatta annak a pernek a tárgyalását, amelyet a vajdasági kendertermelők nevében és megbízásából Burics Ivan dájai birtokos indított a vajszkai „Jugoszláv kenderipar részvénytársaság” ellen. A pert próbakép indították meg s ennek a kimenetelétől függ, hogy a többi kendertermelő is a peres utra tereli-e a kendergyárakkal szemben igényét.

Burics Ivan a keresetet mindjárt a kendertermés bevétele után, az átvételi ár megállapítása miatt indította a vajszkai gyár ellen, amely a termelőknek az elmúlt évadban a leszállított kender métermázsájáért 80 és fél dinárt fizetett, noha a szerződésben ki volt kötve, hogy a termelőnek a legmagasabb piaci árra van igényük. Burics ezen kívül a kendernek a gyárig való befuvározási költségeinek, kétezer dinárnak, megfizetését is kérte.

Dr. Adamovics István, a vajszkai gyár jogi képviselője kifejtette, hogy az ármegállapításnál a termelők bármelyikének fizetett legmagasabb ár az irányadó. Ez pedig 80 és fél dinár volt. A patriárcai uradalom csak 69 dinárt kapott a leszállított kenderért. A Beogradban ezügyben megtartott ankét a gyárakat nem kötheti, mert azon a gyárak nem képviseltették magukat és így az ott megállapított 140—160 dináros árról a gyárak tudni sem akarnak.

Dr. Grigorievics Milivoj, Burics Ivan ügyvédje élénk szinkekkel esetele a kendertermelők helyzetét, akik teljesen ki vannak szolgáltatva a gyárak önkényes ármegállapításainak. Kénytelenek tökehiány miatt előlegeket felvenni és ezzel függő viszonyba jutnak. Az ármegállapítást a szerződés nyitott kérdésnek hagyta. A szerződés szóban-forgó pontja csak úgy értelmezhető, hogy a termelők a legmagasabb piaci árat kapják. Jogtalan a gyárak követelése, hogy a kender a gyárban kell átnadni, ami fuvarköltségkiadást jelentett

a termelők számára.

Számszerűleg bizonyítja, hogy a gyárak horribilis ngereségokhez jutnak.

A tőzsdebiróság a két fel újabb fel-szólalása után helyt adott dr. Grigorievics Milivoj előterjesztésének és szak-értők kihallgatását rendelt el és ecél-ből a tárgyalást elhalasztotta.

A csütörtök esti folytatódó tárgyalás legfőbb eseménye a bírósági és a két ellenőrző szakértő kihallgatása.

A tőzsdebiróság bírósági szakértőül Schmidt Ferenc Károly oszjéki nagybirtokost, volt kendergyártulajdonost kérte fel, míg a termelők szakértőjeként Moacsevics György, az oszjéki „Szemenár” megfejlesztő intézet igazgatója, az alperes gyár részéről Sebestyén Gyula, a vajszkai kendergyár szombori képviselője szerepelt.

Ugy Moacsevics György ellenőrző, mint Schmidt Ferenc bírósági szakértők azonos véleményükben kijelentették, hogy 100 métermázsza kenderszárból 18 métermázsza kender és kóc kapható és a 18 métermázsza kender 13% métermázsza tiszta kender és 4% métermázsza kócot ad.

Sebestyén, a gyár ellenőrző szakértője szerint 100 métermázsza kenderszárból legfeljebb 14 métermázsza kender nyerhető, amelyből 65% kóc és csak 35% a tiszta kender.

A szakértők ellentmondó véleménye folytán a tőzsdebiróság elrendelte, hogy három gyárban próbákat eszközöltenek. Ezek között az egyik az alperes vajszkai gyára lesz, míg a másik két gyár nevét egyelőre titokban tartják. A próbatilolásnál Schmidt Ferenc bírósági szakértőn kívül Matics Milorád, a tőzsdebiróság elnöke és titkára: dr. Borotva Branimir vesznek részt.

A tőzsdebiróság az eszközölt próbagyártások befejezése után fogja ítéletét meghozni, amelyet a kendertermelő-gazdák és a kendergyárak egyaránt nagy érdeklődéssel várnak.

## Csőd

### egy parasztagazda ellen Ötven linc föld — 170.000 dinár adó

A szuboticei törvényszék pénteken elrendelte a csődöt Tumbász Lázár Zsednik-pusztai gazdálkodó ellen. Negyvenegy eszvendő óra, amikóta a mai csődtörvény megvan, afigha nyitottak még csődöt olyan egyszerű paraszt kisgazda ellen, amint Tumbász Lázár.

A csődök története tud vészett föld-birtokosokról, tud bankrotot szenvedett kereskedőkről, csődbe jutott gyárról, parasztagazda lába ahud is többször kiszaladt a föld, parasztagazda is ment már tönkre, azonban ez eddig mindig csőd- és tömoggondnok nélkül történt meg. Tumbász Lázár zsedniki kisgazda az első, aki ellen annak rendje-módja szerint csődöt nyitottak.

Tumbász Lázár két testvérével, Franjo-val és Vécó-val gazdálkodott együtt Zsednikem. Összesen tizenöt hold föld-jük volt. A múlt évben megvették egyik szuboticei ügyvédnek a földjük mellett lévő 35 holdas birtokát, holdanként 30.000 dinár vételárért. Az egy milliót meghaladó vételár kifizetéséhez nem volt elég pénzüik, felvettek betéblázásra 550.000 dinár bankkölcsönt s igénybe-vettek privátkötesont is. A privát hit-elezők nem tábláztauk be követelésük-ket.

A három testvér a megnagyobbodott birtokon szorgalmasan dolgozott, azonban a súlyos kamatokon kívül a nagy adókat is fizetniük kellett, úgy, hogy vagyoni romlásuk elkerülhetetlen volt. A múlt 1935-ik évben a három egyszerű paraszt 170.000 dinár adót fizetett. Az ötven hold föld nem termelt annyit, hogy ennek a nagy összegnek a felét ki lehetett volna belőle hozni. Újabb köl-csönt kellett igénybevenni s amellek-ül is kellett három családnak.

Tumbász Lázár, hogy pénzhez jusson, tavaly előre eladta a gabonatermést a Mare d. d. szombori gabonaeport cég-nek. Szállítani azonban nem tudta, mert a hitelezők felfoglalták. A Mare d. d., amelynek 60.000 dinár követelése volt, csődöt kért Tumbász Lázár ellen. Péntek-re tüzte ki a csődtárgyalást a szuboticei törvényszék. Tumbász személye-sen jelent meg a tárgyaláson, ügyvédre már nincs pénze. A bíróság előtt elszirta tönkremenetelének történetét s maga is hozzájárult ahhoz, hogy a csődöt megnyissák.

A törvényszék el is rendelte a csődöt s tömoggondnokká dr. Ikkovics-Ivanó-hics Imre szuboticei ügyvédet rendel-te ki.

## Belehalt sérülésébe

### az öngyilkos noviszádi uriaszony Debeljaeski Mitóné szülei Svájból jönnek a temetésre

Noviszadról jelentik: Debeljaeski Mitónét, az öngyilkos noviszádi uriaszonyt, csütörtökön este beszállították a noviszádi kórház egyik különszobájába. Még aznap este műtétet hajtott rajta végre dr. Matanovics Sztanko főorvos, de az ólomgolyót nem sikerült eltávolítani, csupán csontszilánkokat vettek ki az agonizáló öngyilkos agyából. A beteg legyengült állapotára való tekintettel másnapra halasztották a műtét folytatását, de a szerencsétlen uriaszony pénteken délelőtt, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Az ügyész-ség megadta a temetési engedélyt, anélkül, hogy a holttest felboncolását elrendelte volna.

Debeljaeskiné Svájbán élő szülei táviratilag jelezték, hogy már utban vannak Noviszad felé, ahová szombaton érkeznek meg. A tragikus módon elhunyt uriaszony temetése szombaton délután három órakor lesz a Uspenszka templomból, ahol szombaton reggel fel-ruvatulozzák a holttestét.

## KISEBBSÉGI ÉLET

**A kolozsvári rendőrség** öt napra bezárattott két nyomdát azzal az indoklással, hogy tűzrendészeti szempontból nem felelnek meg a szabályrendeletnek. Az egyik bezárt nyomda a cionista *Uj Kelet* nyomdája, melyben előzenéki választási nyomtatványok készültek, a másikban a disszidens magyarok lapját, *Az Est*-et állították elő. Mindkét lap azzal provokálta ki a sürgős tűzrendészeti vizsgálatot, hogy a liberális-magyar párti listával szemben az ellenzéki listát támogatták. A nyomda bezárása után az *Uj Kelet* átköltözött egy másik nyomdába, mire a hatóság betiltotta a lapot — állítólag azért, mert a szerkesztőség nem volt hajlandó a hatóságoknak bemutatni a működési engedélyt. A betiltást a magyar lapok egyhangulag elítélik és hangsúlyozzák, hogy a hatóságok az ilyen intézkedéssel igen kényes helyzetbe hozzák a kormányt támogató magyar pártot. Az egyik magyar lap az esetről így ír: »A magyar párt a kisebbségi jogok szent érdekének szolgálatában legtöbb helyütt együtt vívja meg a választási harcot a liberális párttal. Akarva, nem akarva, rá is fröccsen felhát abból a sárból, mely a kormány közegeinek ilyen erőszakos lénykedése révén az egész harcos táborra besározza, ha idejekorán föl nem emeli tiltakozó szavát a hozzá nem méltó fogyverek használata ellen. A magyar párt vezetőségének kötelessége egész tekintélyével, erejével oda-hatni, hogy ezek az atrocitások azonnal megszűnjenek, mert ha ezt elmulasztja megtenni, akkor többet veszítünk erkölcsileg minden tisztességes ember szemében, mint amennyi előnyt a liberálisokkal való együttműködés valaha is szerezhetne. A kormány tábora hatalmas és a saját belátásán mulik, hogy milyen eszközökkel óhajt dolgozni, de a magyarság szegény és egyvedűl ereje a tiszta erkölcsi alap, amelyről semmiféle választási érdekből nem szabad letérnie.«

**Hasonló affér** nyugtalanítja a nagyváradi magyarságot. A Nagyváradon nemrég tartott ellenzéki gyűlésről beszámolót akartak írni a helybeli magyar lapok, a cikkeiket azonban Regmann prefektus intézkedésére a cenzura törölte. A furcsa intézkedést a prefektus így indokolta meg: »A helyi sajtó Janus-arcot öltött, mert amíg egyrészt a magyar párt és liberális párt paktuma mellett zengenek dícsőhinnuszokat, addig hasábokon át akarnak foglalkozni az ellenzéki népgyűlésekkel és leközlök az azokon elhangzó és a liberális pártot támogató beszédekkel is. Ez szerintem, nem engedhető meg és így kénytelen voltam a cenzura megszorítását elrendelni.« A lapok álláspontja viszont az, hogy a helyi sajtónak objektívnek kell lennie és be kell minden eseményről számolnia, mert így kívánja a közérdek.

**A nagyváradi zsidóság** nevében dr. Konrád Béla felszólalt a magyar párt népgyűlésén és bejelentette, hogy a zsidó polgárok a paktum után is követik a magyar pártot. »Tudom — mondotta — hogy az a megtisztelés, hogy engem felvettek a városi tanácsosok jelöltjei közé, nem engem személyemben ért, hanem a neolog zsidóságot. Ezért kívánom tisztázni azt a szerepet, amelyet a neolog zsidóságnak itt jut. A neolog zsidóság egy csekély töredéktől eltekintve, ösödök óta össze volt forrva a magyarsággal és ha mellettük voltunk, amikor többségben voltak, az oldalunkon találnak bennünket a kisebbségi sorokban is. Mi azért megyünk a magyar párttal, mert együtt vagyunk a magyarsággal: egy a kulturánk az ideológiánk, a nevelésünk és ahogy nem változtathatja meg az ember a haza színe, az örökönségét, úgy nem vehetjük

le mi a magyarságunkat. Hogy súlyos sérelem érte: eddig a magyarságot és benne a zsidóságot, erre csak azt válaszolhatjuk, hogy a liberális párt idáig gyűjthetett tapasztalatokat és megváltozhatott a gondolkodása és arra a megfontolásra kellett jutnia, hogy úgy kell kezelni a kisebbséget, hogy azok meg legyenek elégedve. Ez akadályozhatja meg az irredentizmust és kifejezhetem, hogy azok az irredenták, akik az elégedetlenséget igazságtalan cselekedetekkel szítják. Öszintén mondom, hogy mi a jelölésünket nem megtiszteltetésnek, de súlyos kötelességnek tekintjük, mert

ha a bizalom odaültet bennünket a város vezetőségébe, akkor nem lehetünk személtők, bőltogató eszközök, hanem harcosai a polgári jogoknak és már az a tény megnyugtathatja a polgárságot, hogy van, aki ellenőrizzé a városi gazdálkodást. És legyenek meggyőződve a munkások, hogy azok, akik a tanácsban fognak ülni a munkaidő betartásával, a lakásviszonyok javításával, a közegészségügy emelésével, a szociális viszonyokat akarják javítani az ő érdekeiket is nézik. Azt akarjuk, hogy mindenki megtalálja a boldogulását ebben a városban.«

## Merényletet terveztek Pangalosz ellen Papanasztáziu volt görög miniszterelnököt letartóztatták

Athénből jelentik: Pangalosz miniszterelnök rendeletére letartóztatták Papanasztáziu volt miniszterelnököt, továbbá Kondilisz volt belügyminisztert, Ciparioz ezredest és még több magasrangú atonatisztet, akik ellen az a vád, hogy merényletet terveztek Pangalosz ellen. A merényletet a nyomozás adatai szerint vasárnap akarták végrehajtani, amikor Pan-

galosz Szalonikiba utazik. A kormány kommunikét adott ki, amely szerint a letartóztatottak forradalmat szítottak és merényletet készítettek elő Pangalosz ellen. Párisi jelentés szerint Papanasztáziu letartóztatása miatt a flotta fellázadt, ezt a hírt azonban az athéni hivatalos távirati iroda megcáfolta.

## Pribicsevics Szvetozár nagy beszéde a parlamentben

### A független demokraták vezére a megegyezés politikájáról Nem bizik Radicsban és félti a centralizmust

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülése iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg, tekintettel Pribicsevics Szvetozár előre bejelentett beszédére. Az ülésterem padsorai megteltek és zsúfoltak voltak a karzatok is. A diplomaták pályolyában is sokan jelentek meg.

Dél előtt negyed tizkor nyitotta meg az ülést Trifkovics Márkó elnök. A formalitások elintézése után Moszkovljevics földművespárti szöveg fel és másfélórás beszédében támadta élesen a kormányt a földművespárt ismert szempontjai szerint. Moszkovljevics hangja érdeklődéssel kísért felszólalása után

### Pribicsevics beszéde

következett. A független demokraták vezérének beszédét nagy figyelemmel hallgatták. A beszéd alatt végig jelen volt az uton lévő Sztrojadinovics pénzügyminiszter kivételével a kormány valamennyi tagja és Radics töle szokatlan nyugalommal hallgatta Pribicsevics kritikáját.

Pribicsevics a megegyezés politikáját bírálta abból az alkalomból, hogy a megegyezés okmányának szövegét nyilvánosságra hozták. Pasics és Radics — mondotta Pribicsevics — kétféleképpen foglalják fel a megegyezést. Pasics azt hiszi, hogy folytatja az unitarisztikus politikát, míg Radics úgy fogja fel a megegyezést, mintha az a föderalizmus bevezetése volna. Radics azzal igazolja hívei előtt a megegyezés megkötését, hogy a radikálisok elfogadták azt a teóriát, amely szerint a horvátokkal meg kell egyezni. Ezalatt pedig folytatja a horvátok egy táborba gyűjtését. Radics legutóbbi beszédében azt mondta, hogy

a megegyezés lelki és erkölcsi föderáció.

Ilyen megegyezés nincs, ellenben a mostaninak következménye lesz a közjogi föderáció.

— A politikának megvan a maga dinamikája — folytatja Pribicsevics — és ez a dinamika oda fogja sodorni a radikálisokat, ahová nem törekcsenek. Radics most is az összes horvátok vezérének tekinti magát. Talál az a karrikatura, amely Radicsot Janus-arcot ábrázolja, mert

Radics Beograd felé kultarisztikus, a nép felé föderalisztikus arcot mutat.

Rátré ezután Pribicsevics Radicsnak a boszniai muzulmánok közt kifejtett agi-

tációjára és rámutatott arra a különbségre, amely a radikálisokat és Radicsékat a muzulmánok hovatartozása kérdésében elválasztja. Amikor a megegyezést megkötötték, előre lehetett látni, hogy Radics gondolkodásában nem mehetett végbe ilyen rövid idő alatt akkora változás. A föderalizmustól a centralista vidovdani alkotmányig eljutni veszedelmes ugrás még az olyan aviatikusoktól is, amilyen Radics.

Radics István: Az aviatikusok ügyesen ugranak.

Pribicsevics: Pasics tudta, hogy Radics nem lehet lelkes híve a centralizmusnak.

Foglalkozott ezután Pribicsevics a Sztrojadinovics elleni támadással és megállapította, hogy a *Corriera della Serbia* nem jelent meg az a tudósítás, amelyre Radics hivatkozott.

Egy hang: Ilyen hazug ez a Radics. Átérve Radics szubotici és boszniai nyilatkozataira,

Pribicsevics erőlesen tiltakozott az ellen az állítás ellen, hogy Bácskában a magyarok vannak többségben.

— Ez nem igaz, Radics ur — mondotta Pribicsevics a közoktatásügyi miniszter felé fordulva.

— Radics szerint — folytatta beszédét Pribicsevics — az országot vesztélyezett Olaszország kalandos politikája. Ha ez igaz, akkor a külügyminiszter kötelessége, hogy informálja a pártvezéreket. A szomszédos államokkal való viszony egyébként sem megnyugtató.

Magyarországon grófi hamisító banda uralkodik, amely államunk ellen

A bolgár kormány is ellenséges érzel-  
mekkel viselkedik Jugoszlávia iránt és

hasonló 'a' helyzet Görögországban és Ausztriában is.

### Irodalom és politika

Radics István szerint az ország ugyanannyit költ esendőre, mint a közoktatásra. Ha ez így van, miért nem változtat Radics a költségvetésen? Időközben Pribicsevics a *Dóm* cikkeit, amelyek *Malszimovics* belügyminisztert terrorisztikus cselekedetekkel vádolják. A miniszteri nyilatkozat — mondotta — nem magánügy. *Bohrány*, hogy egy miniszter a másikat botosással vádolja. Erre még nem volt példa Európában. Radics még nem is cáfolta meg egyes kijelentéseit. Figyelemreméltó az is, ahogyan Radics Zagrebban és Szuboticián irodalmi kérdésekről beszélt. Szuboticián beszédében azt mondotta, hogy a német irodalom és a német nép az első a világon. Ezt a Vajdaságban mondja Radics, ahol németek laknak, mert ez is hozzátartozik ahhoz a politikához, amellyel

Radics a szerbekkel szemben a horvátokat, bunyevácokat, magyarokat és németeket akarja maga körül csoportosítani.

Az angol irodalomról ezzel szemben azt mondta Radics, hogy limonádé, holott nem is kell más nevet megemlíteni az angol irodalom féltelzésére, mint Shakespeare-t. Persze az országban nincsenek angolok, miért hízelegnek nekik Radics? Ugyanigy jártak vele a franciák is. Ezek után nem csoda, ha a *Times* olyan furcsán írt Radicsról.

### A Pellegrietti-affér

Élesen kritizálta Pribicsevics Radics dalmáciai magatartását, ahol Radics István a király nevében üdvözölte a népet. Pasics miniszterelnöktől kért arra nézve felvilágosítást, hogy ez miképpen lehetséges.

— Hosszu politikai pályafutásom alatt — mondotta — én még sohasem cáfoltam meg kijelentéseimet. Radics azonban állandóan cáfol. Nem tudok hinni ezeknek a cáfolatoknak, mert Radics bizonyosan tényleg azt mondotta, amit a lapok írtak. Beogradban azonban letagad mindent. Szükségesnek tartom ezzel kapcsolatban foglalkozni a Pellegrietti-afférral is. Radics kijelentette, hogy Ninesics külügyminiszter és Trifunovics vallásügyi miniszter kérték fel arra, hogy ellensúlyozza Dalmáciában a pápai nunciusnak a klerikálisok érdekeiben kifejtett agitációját. Ha ez igaz, akkor Pellegriettivel másképpen kellene elbánni, nem pedig úgy, hogy Radicsot küldék ki népgyűlésekre. Adyják ki Pellegrietti utpéldét és ezzel már likvidálva is volna az ügy. Sajnálom, hogy Ninesics külügyminiszter nincs jelen, mert eddig nem válaszolt még az ebben az ügyben beterjesztett interpellációkra. Kénytelen vagyok megkérdezni a miniszterelnök urat, hogy ha Radics ad külpolitikai nyilatkozatokat, miért nem menti fel állásától Ninesics külügyminisztert.

### Mennyit érnek a politikai garanciák?

— A radikálisok is elítélik Radics magatartását — folytatta Pribicsevics — erre nézve időzem radikális politikuskok nyilatkozatait és radikális lapok cikkeit. A megegyezésről helyesen mondotta Grol Milan, hogy az csupa trázis, amely semmit sem jelent, ha nem áll mögötte a nép szelleme és lelkesedése. Kérden a radikálpárttól, elfogadta-e Radics az alkotmányt és a pozitív törvényeket? Én ugy látom, hogy

a radikálpárt vette át a Radics-párt ideológiáját.

Zivkovics Ljuba (a radikálisklub elnöke helyéről felugorva): Ez nem igaz! Nem áll!

Pribicsevics ezután Bulgária kérdéssel foglalkozott és utalt Velikovics legutóbbi beszédére, amelyben azt mondotta, hogy csak akkor lehet szó arról, hogy Jugoszlávia államszövetségbe lép-

## ASSZONYOK MÉREGKEVERŐ BANDÁJA

**Szerbkeresztúron a barátnője tudtával megmérgezte egy asszony az urát — A mérreg szállítója először a saját férjén próbálta ki a mérreg hatását**

Szerb-Keresztúrról jelentik: A szerbkeresztúri csendőrséget már napok óta érdekes bűntény foglalkoztatja. *Mardacski Dragutin jómóda gazdálkodó özvegye ellen ugyanis az a gyanú merült fel, hogy a néhány nappal ezelőtt elhunyt férjét ő mérgezte meg.*

Mardacski Dragutin negyvenkilenc éves gazdálkodó, aki után huszonegy hold föld és készpénzben is nagyobb örökség maradt, február hó 11-ikén temették el nagy részvét mellett. Már a temetés napján arról *suttogták a faluban, hogy Mardacski nem természetes halállal halt meg, hanem felesége tette el láb alól.* Peltűnt a temetésen is, hogy Mardacskiné csak szűri a fájdalom és az egyik asszony szemébe is mondotta:

— *Mit siratja az urát, hiszen maga okozta a halálát!*

A gyanút csak megerősítette az a körülmény, hogy Mardacski nem a legjobb viszonyban élt feleségével, aki már házasságuk ötödik évében elhagyta az urát és több hónapig egy kikindai gazdálkodóval élt együtt. Bogosavljevics Veszeln községi jegyző szintén tudomást szerzett az asszony elleni vádakról és nyomozást rendelt el. A csendőség a nyomozás során meg tudta, hogy Mardacskiné szoros barátságot tart fenn özvegy Golics Milotáné keresztúri asszonnyal, akit minden titkára beavat és így az volt a feltevés, hogy ha Mardacskiné el akarta tenni láb alól az urát, sőt tervébe beavatta a barátnőjét. A csendőség feltevése helyesnek is bizonyult. Golicsné, amikor előállították, elmondta, hogy körülbelül három hónappal ezelőtt találkozott Mardacskinéval, aki özvegy Lukácsné, Beladosics Olga gyálati asszony után érdeklődött nála.

— *Két hónappal később —* mondotta Golicsné — *ismét találkoztam Mardacskinéval, aki elmondta, hogy megtalálta Lukácsnét, de sok pénzébe került. Képpel tőle valamilyen, azt beletette a férje*

*ételébe, azonban az kihányta.*

Golicsné vallomása után a csendőség őrizetbe vette Mardacskint és egyben jelentést tett a kikindai ügyésznek, amely elrendelte a holttest exhumációját. Február 15-ikén szállt ki Szerb-Keresztúrra a kikindai ügyész, Adamovics vizsgálóbíró, dr. Brancics törvényszéki orvosszakértő és dr. Szimics, valamint dr. Mateja orvosok, akik a holttest felboncolása alkalmával megállapították, hogy

**mérgezés esete forog fenn.**

Az azonban nem derült ki, hogy milyen mérreggel gyilkolták meg Mardacskit és ezért a holttest belső részeit feltűdték a beogradi vegyvizsgáló intézetnek.

A boncolás után a csendőség megkezdte Mardacskiné kihallgatását, aki **beismerte, hogy férjét valóban megmérgezte és hogy a mérget özvegy Lukácsnétől szerezte.**

A továbbiakban azt is említték, hogy *már a nyár óta tervezte férje elpusztítását és tervéről Golicsné is tudott.* A csendőség Mardacskiné kihallgatása után

Golicsnét is letartóztatta, aki szintén részletes beismerő vallomást tett.

A Mardacskinéval tartott házkutatás alkalmával, a félreeső helyen, mérgezett kenyér- és süteménydarabokat találtak, amelyeket szintén felküldenek Beogradba vegyvizsgálást végezt.

A szerbkeresztúri nyomozás befejezése után a csendőség le akarta tartóztatni özvegy Lukácsnét is, aki azonban *az elfogatás elől megszökött és állítólag Beogradban bujkál.* Megállapította a csendőség, hogy

**özvegy Lukácsnét Gyálatán már régóta mérgekkeveréssel gyanúsítják és az a feltevés, hogy Lukácsné a saját férjét is megmérgezte.**

Lukács négy évvel ezelőtt halt meg *rejtélyes körülmények között*, azonban ekkor még senki sem gondolt arra, hogy a fiatal gazda bűntény áldozata lett. A csendőség, amely minden intézkedést megtett a mérgekkeverő asszony kézrekerítésére ebben az irányban és kiterjesztette a nyomozást.

Mardacski Dragutint és Golicsnét beszállították a kikindai ügyész fogházába.

## Az eltűnt Bata-cipők

**A vádolt bűnrészességgel vádolja a tanut**

Beckerekről jelentik: A Bata-cég becskeréki fiókja volt cégvezetőjének pörében a becskeréki törvényszék büntetőtanácsa pénteken folytatta a főtárgyalást, amelyen újabb tanukat hallgattak ki a bonyolult ügyben.

Kihallgatták Gruics Milos városi aljegyzőt, aki annak idején könyvelő volt a cipőüzletben. Gruics elmondta, hogy árukimutatást és forgalmi jegyzéket vezetett, de pénztárkönyvet nem. Amikor *Birovlyev cégvezető beteg volt*, teljes kaos volt az üzletben. Birovlyev fiai, kis iskolagyerekek dirigáltak. Amikor feleséget találtak, Birovlyev felszólította, hogy *könyvelje el, hogy a cégvezetőnek legyen haszna, mert a központ nem fogja észrevenni.*

*Birovlyev: Tehát, ha én hamisítottam, maga is hamisított!*

Makszimovics Szvetiszláv ügyész indítványozta Gruics Milos megesketését, míg Birovlyev védője ellenzi a megeskétést, mert szerinte Gruics maga is érdekelt és elfogultlansága kétséges. A bíróság Gruics Milost nem bocsátotta esküre.

Grünberger Manó kereskedő, akinek üzlete szomszédos a Bata-fiókkal, elmondta, hogy Birovlyev, amikor betegsége után először ment be az üzletbe, **kétségbeesetten kiabálta:**

— *Nyolceven pár cipő hiányzik, tönkre vagyok téve!*

Grünfelder kihallgatása után a bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését és a tárgyalást március hó tizennyolcadikára halasztotta.

ten Bulgáriával, ha a bolgárok lemondanak Macedóniáról. Ez ellen a beállítás ellen — *mondotta Pribicevics —* határozottan tiltakozom. Délszerbia kérdését a világháború végleg rendezte és nem kell nekünk semmiféle garancia. Különben *épp a radikálisok jól tudhatják, hogy mennyit érnek a politikában a garanciák. (Derűtlenség.)* Világos, hogy miért akar Radics tercettből kvartettet csinálni.

Támadta Pribicevics a kormányt *Piemenac* volt montenegrói miniszterelnöknek prágai követévé való kinevezése miatt. Az első eset, hogy montenegróit nevezték ki külföldi követévé — *mondotta —* az is hazaáruló.

**A független demokratapárt senkinek sem lesz tartaléka**

Támadta Pribicevics a radikálisokat, akik bár azt mondják, hogy a meg egyezés mellett vannak, *mégsem akarják bevenni Davidovicskat a kormányba.*

— *Őnök azt állítják —* folytatta — *hogy a horvátokkal megegyeztek, de a szerbekkel nem tudnak megegyezni, mert hiszen a Davidovicspárt par excellence szerb párt. A radikálisok azt szeretnék volna, hogy mi legyünk a tartalék Radics árulása esetén. Kijelentem,*

**mi mindenkor ballandók vagyunk a nemzeti eszérért harcolni, de senkinek sem leszünk a tartaléka.**

Végül polemizált Pribicevics: *Pasics* miniszterelnöknek a radikálisklubban tartott beszédével. Elmondta, hogy *a szerb kormány 1918. végén tizenöt küldött Zagrebba és Ljublanába, hogy mondják ki a Szerbiával való egyesülést. Ezt a nyilatkozatot fel kellett használni a nagyhatalmaknál, mert Pasics szerint a nagyhatalmak nem akartak kis államokat teremteni. Pribicevics szerint ennek ellentmond Magyarország és Ausztria példája.* Ugyanígy véleménye szerint Jugoszlávia sem lett volna ilyen nagy állammá, ha a nép nem foglalt volna állást az egyesülés mellett.

Pribicevics beszéde után, amelyet hível lelkes tapsal fogadtak, az elnök egy órákor berekesztette az ülést.

## A Senki-szi etén

Ada-Kaleh, február

A télvíz Istén csapása a szegény Ada-Kaleh-i törököknek, a kis szigetet vadul mossa körül a megáradt, feldühödött folyó, a zailó jégtáblák között csak nagy ügyel-bajjal vergődik át még a Kossuth-szökötető Begul unokája is, pedig már számtalan nemzedéken keresztül csak az evőolápat forgatásából keresi kenyerét... De minden hiába: Orsovánál át kell kelni a folyón, különben a szigetet. Jókat Senki-szigetén, öten, kenyér nélkül marad. Mert bizony ennek a kis szigetek a Duna közepén, amelyen egykor három ország határa futott össze, még csak egy pékje sincsen. Azaz, hogy van pékje, de az nem igazul pék, csak amolyan kenyérkereskedő, aki maga nem süti a cipót, helye volna, ahol a kenyeret megsüti, de egyrészt nincsen annyi pékje, hogy lisztelészetet beszerezhesen, másrészt meg nincsen, aki a sütött kenyeret megvegye. Volt idő, amikor sütött is kenyeret, de ennek már régen vége, amiért, hogy vége ma már Ada-Kaleh szigeten a török gyöngyveteknek...

\*

Busan hajta tenyerébe a fejét Szofejmán effendi, a kis sziget polgármestere, a piros feze fekete rojtjal az arca *ha hullanak* (idáig nem ér el Muszafa Kemal reformáló keze), azután lassan felekez a beszédbe:

— Szomorú napok virradtak ránk, uram. Meghörtödtünk bennünket is *Ah ah a háborúért...* Nézzem csak körül, most télvíz idején az ár egészen a lakóházakba tört, a gátak nem képesek visszacsatornázni, a kazamaták telve vízzel. Mindenütt csak szegénységet lát, csak köprengő, kétségbeesett arcok, minden tekintet a távolba réved, a jövőt

keresni, pedig mi igazított mohamedánok, fatalisták vagyunk... De minden hiába: a fátum kegyetlen a mi kis szigetünk népével szemben, már egy évtized óta az öröm, a vigás szigetből a gond, a könny, a nyomor tanyája lett. Amikor a nagy világégés felbőgött a határokon, amikor Ada-Kaleh egyszerre három hadviselő ország keresztútjába került, ágyuk bombolték a környező hegyeken, fejtünk felett a tovegőt ágyulövegek szeltek, srappellek, gránátok robbantak a gyümölcsös kertjeinkben, elhamvadt a mi jó életünk is. Az első ágyulövés, az első puskagolyó szíven találta Ada-Kaleht, azóta halott, most már tiz-ötvenkét éve és ki tudja, lesz-e számára feltámadás?

A háború előtt tavasztól késő őszig szállították a bárkások a kirándulókat a szigetre: Orsováról. Turnu-Severinből meg tulnan, Szerbia felől csak jöttek mentek emberek, fiatalok, öregek, férfiak, asszonyok, de főleg az ifjúság keresett fel bennünket. Csapatostul jöttek, többnyire diákok tanáraikkal sokszor a szüleikkel. Néha-néha 200-300 diák is jött egyszerre, akik evőzték a bárkások a víz diákseregét átszállítani. Itt azután csak elállt szemük-szájuk: egy darab hamisítatlan Keletet látnak: a mi népünket nemzeti viselkedésben, nemzeti szokásai közepette, különösen az öreg Begul effendinek volt sok-sok bűnözője és tisztelője, büszkén mesélte az őt körülálló gyerekeknek, hogyan is volt akkor, amikor a menekülő Kossuth Lajost átvitte csónakján Törökországba... Felderült az arca Begulnak, a gyerekeknek is kipirult az orcájuk... Azután Begul effendi, akitnek a magyar kormány nyugdíjat adott, eladta a fotográfiát, néha egy-egy hatóságért az aláírását is odakanyarította a kép alá, azután meg rekommandálta a halott Gó igazai török kávét főztek), a

vejelt (názuk kapul a legjobb szultánkenyeret), az *usokait* (azok valódi török cigarettát árulnak)... De egyikünk sem haragudott a jó fogatlan öregre, hogy a népszerűséget reklám-célokra használja fel, hiszen mindannyian jól megéltünk, azután meg atyáink is voltunk majd valamennyien az effendinek. Adót nem szedett nálunk a perceptor, a finánc sem nézett a tarisznyánkba, a császárnak nem adtunk katonát. Békében, holdogán éltünk, megelégedetten, jómódban. Kis rózsafiget volt Ada-Kaleh, ahol a három ország határára szakadt kis török kolónia háborítatlanul élte az életet. Hisz a jó módnak még maradtak nyomai: a házaiknak. Majdnem mind takaros sőt szép épületek, látszik, hogy aki építette, jómódban élt. Ma majdnem mind eladó...

Nekünk is szomorúságot hozott a háború, a kirándulók elmaradtak, előbb csak fogytak, azután egészen eltűntek és ma már mi bánjuk meg a szigetrekre tévedt idegent, mint annakelőtte ő bennünket. Bizony, ritkaságunkba megy a látogató. Megváltoztak az idők, megváltoztak az emberek. A természet szépsége, a rózsá ilata, a kis mecses takaros minarettje, szép keleti szönyegek, a mi népünk festői viselete már nem érdekli a mai embereket. Napról-napra fogyunk, a sziget nem tudja már megélni a folyton folyó török lakosságának. Aki csak teheti, elköltözik, kivándorol a szigetről. Sokan a szomszéd Orsován találtak kenyeret, ezek még a szerencsés igazítottak, akik legalább ne mőköl megválniok a szigettől, házaiktól, otthonuktól, felszolgáltól, gyerekeiktől. De a legtöbbnek bizony megszűnt a kenyér keresni: Turnu-Severinba, Craiovára, Femesvárra, Bukarestbe kerültek a szigetbelsőit. Ki szultánkenyeret árul, ki törökkávát főz, van aki beállott ha-

jónak a Dunára, aki meg itthon maradt, az többnyire háziiparral keresi a kenyerét. A román kormány ugyan fenntartotta az adómentességünket, de már nem hozhatunk be sem cukrot, sem kávé, sem dohányt vámmentesen. De nincs is kinek. Mi magunk bizony édeskeveset fogyasztunk belőlük. Idegen meg nem jön. Ulába minden idegen csak nem jön...

Szomorúan néz maga elé Szofejmán effendi, nagyot sóhajt, legyint a kezével, azután újra visszatér az asztalához, folytatja a petricó-írását. A kormány még megadna nekik mindent, amit kérnek, de egyet, a legfőbbet nem tudja megadni: az idegenforgalmat. Ada-Kaleh, a virágokért a rózsák ligete, az illatos kávé, a bodor füstös török dohány, a csak szultánok kegyenceinek készült izes rahat szigete egyre pusztul, omlik össze.

Talán így még szebb is Ada-Kaleh, ilyen bánatosán hallani halálra ítélt. Még romantikusabb, még inkább alkalmas arra, hogy a fáradt, pihenni vágyó lélek egy kissé megnyugodjon, félrevonuljon a zajtól, a lármatól... De azért Ada-Kalehra is bevonult az aktualitás: Bicsérdy mester, a husevés elkeseredett ellensége, a növényi táplálék felkes-tulzón és tulhevesen lelkes szöszölője, itt ütötte fel a tanyáját. Potom pénzért megvette az egyik kivándorló török hajlékát és ott ütötte fel a Bicsérdy szent hajlékát. Szinte szimbolikus, hogy a koplalás nagymestere éppen Ada-Kalehra költözött, viszont nagyon valószínű, hogy Ada-Kaleh szigeten már nincsen szükség a koplalás tanító-mesterre: a szegény törökök adhatnának leckéket saját tapasztalataik alapján Bicsérdy mesternek, hogyan lehet, ha kell, a semmiből is megélni és mégis egészséges maradni...

Dr. Kovács Jenő

# A frankbizottság kormánypárti tagjai megakadályozzák a bizonyítás kiegészítését

A bizottság többsége nem engedi meg a szokolhamisítással való összefüggés tárgyalását. Az ucca mozgósításával és ellenzéki képviselők kizárásával akarják likvidálni a frankbotrányt — Schulzet Budapesten szembesítik Windischgraetzel — Rába vallomása súlyosan kompromittálja a berlini magyar követséget is — Viharok a magyar nemzetgyűlésen

## Peyer Károlyt harminc napra kizárták a nemzetgyűlésről

Budapestről jelentik: A frankügy hátterének kivizsgálására kiküldött parlamenti bizottság nagyjában befejezte érdemleges munkáját és most már sor kerül a bizottság jelentésének és a kisebbségi véleménynek megszerkesztésére. Az ellenzék ragaszkodik a kisebbségi vélemény beterjesztéséhez, mert a kisebbségi véleményben

az ellenzék tiltakozni akar az ellen, hogy a frankbizottság többségi tagjai elzárkóznak a bizonyítás kiegészítése előtt.

Az ellenzék felháborodással tárgyalja, hogy a parlamenti bizottság kormánypárti tagjai hallani sem akarnak arról, hogy újabb tanukat idézzenek meg a bizottság elé és így

nem hallgatják ki Sztrache Gusztáv főügyészt, gróf Bánffy Miklós külügyminisztert és Haksay Miklóst, a szokolhamisítók volt védőit, holott ezekkel a kihallgatásokkal a szokolhamisítás és frankhamisítás közti összefüggést akarták megállapítani.

A parlamenti vizsgálóbizottság a pénteki ülés után három napi szünetet tart, amely alatt Rubinek István előadó megszerkeszti a bizottság jelentését. A jelentésről valószínűleg egy-két napos vita fog fejlődni a bizottságban, majd a jövő hét végéig letárgyalják a kisebbségi véleményt is, úgy, hogy március 2-ikán, kedden a nemzetgyűlés elé kerül a frankbizottság jelentése.

Az ellenzék ragaszkodik ahhoz, hogy a frankbizottság jelentését teljes egészében, a bizottság ülésének kinyomatott jegyzőkönyveivel és a kisebbségi véleménnyel együtt terjesszék a nemzetgyűlés elé még Bethlen genit útja előtt

és azonnal tűzzék napirendre a jelentés fölötti vitát, a Ház elnapolásának megelőzésével. Ha a miniszterelnök mégis a frankbizottság jelentésének letárgyalása előtt utazik a népszövetségi közgyűlésre, akkor az ellenzék szerint Bethlennek számolnia kell azokkal a konzervatívokkal, amelyekkel távolodni jár.

A kormánypárt szerint a frankbizottság fölötti vita a nemzetgyűlésen legalább nyolc napig fog tartani és ezért már a jelentés beterjesztésekor indítványozni fogják, hogy mondják ki a sürgősséget és nyolc óras üléseken tárgyalják a jelentést. A kormánypárt részéről husz, az ellenzék részéről harminc képviselő fog felszólalni, úgy, hogy a frankbizottság jelentése fölötti vitának ötven szónoke lesz, nem számítva a miniszteri beszédeket és a személyes kérdésben várható felszólalásokat.

Az ellenzék körében nagy izgalmat kelt a nemzetgyűlés pénteki ülésének határozata, amellyel

Peyer Károlyt harminc napra kizárták a nemzetgyűlés üléseiről. Az ülésterem izgalma átcsapott a folyosóra is, ahol Horváth Zoltán Kossuth-párti képviselő heves szemrehányást tett a kormánypártnak, hogy Peyer kizárásával a munkásságot is provokálták. Közben heves vita fejlődött Horváth Zoltán és Bottlik József kormánypárti képviselő között, aki a következő kijelentést tette:

— Kintjártam az országban és személyes tapasztalatomból mondhatom, hogy az ország háromnegyed része nem akarja a frankügyet dolgotatni,

Horváth Zoltán a következő választ adta Bottliknak:

— Ma még nem tudhatjátok, hogy mit tartalmaz a frankbizottság jelentése és így nem foglalhattok állást a kormány felelőssége kérdésében. A bizalom előlegezése az egységpárt részéről nemcsak érthetetlen, hanem gyanús is, mert ha előre elhatározottok állásfoglalásokat, akkor kár volt a parlamenti vizsgálóbizottságot megalakítani.

Bottlik József kivörösödve kiabálta Horváth Zoltán felé:

— Én pedig kijelentem, hogy az ország háromnegyed része nem kívánja a bűnösök megbüntetését!

Ezzel elhagyta a vitatkozó csoportot, amelyben Bottlik kijelentése a legnagyobb megütközést keltette. Még a kormánypárti képviselők is felháborodásuknak adtak kifejezést a kijelentés fölött

## Vihar a nemzetgyűlésen Peyer kizárása miatt

A magyar nemzetgyűlés pénteki ülésén Dabasi Halász Móríc beterjesztette a mentelmi bizottság jelentését Peyer Károly ügyében. A bizottság azt javasolja, hogy miután Peyer két ízben súlyosan megsértette Bethlen miniszterelnököt, akit egyszer aljasságnak, egyszer hazugnak nevezett, Peyer a kétrendbeli sértésért egyenként tizenöt-tizenöt napra, összesen harminc napra tartsák ki az ülésekről.

Nagy zaj a szociáldemokratáknál. Klárk Ferenc: A miniszterelnök ur az egész pártot megsértette!

Propper Sándor: Szégyeljék magukat!

Batiz Gyula: Azért mégsem lehet elkeuni a frankügyet!

Propper Sándor: Hát a rágalmozó miniszterelnökkel mit csinálnak? (Nagy zaj a baloldalon.)

Saly Endre: A legnagyobb disznóság! Az egész pártot lehet sérteni?

Dabasi Halász Móríc: A kisebbségi vélemény javasolja, hogy a Ház ne tartsa ki Peyer harminc egymásután következő ülésnapra, hanem jegyzőkönyvi megrovásban részesítse.

Rupert Rezső terjeszti elő a kisebbségi javaslatot. A tulajdonról sokkal súlyosabb sértések és rágalmozások hangzottak. Például azt mondták az egyik szociáldemokrata szónoke, hogy csehek pénzelik, (Nagy zaj minden oldalon), akkor nem történt semmi intézkedés a megtorlásra.

Farkas István: Előbb szokott hamisítottak, aztán frankok!

Rupert Rezső: Az ellenzék mindent megtesz a frankhamisítás teljes felderítése érdekében, de

az ellenzék azt látja, hogy a kormány kezdettől fogva akadályokat gördít a frankügy likvidálása elé.

Tombló vihar kerekedik erre a kijelentésre. Az egységpárton többek a padot verik és úgy kiabálják Rupert felé: Rágalom! Rágalom!

Rupert ezután rámutat arra, hogy Baross Gábor, bár selyes büncselekmény gyanúja alatt áll, mégsem részesül olyan sorban, mint mások. (Óriási zaj.)

Batiz Gyula: Ott van Zadravetz is! Felkiáltások a szélsőbaloldalon: És ott van Teleky Pál!

Gróf Teleky Pál az ülésteremben Fáy Gyulával beszélget és nem reagál a közbeszólásokra.

és Erdélyi Aladár egységpárti képviselő a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Igenis, tisztázni kell a frankügyet! Ti még nem is áldoztatok a frankügyről — mondotta az ellenzéki képviselők felé fordulva — amikor én már sürgöttem az ügy tisztázását. Akárki csinálta a frankhamisítást, gazember volt.

Bottlik késő este nyilatkozatot adott ki, amelyben kijelenti, hogy szavait félreértették.

Ugyancsak nagy feltűnést kelt politikai körökben Hegymegi-Kiss Pálnak a nemzetgyűlés pénteki ülésén tett bejelentése, amely szerint

felelős állásban levő egyéntől ered az a terv, hogy a frankügyet az ellenzéki képviselők megverésével és kizárásával, valamint az ucca felvonultatásával kell likvidálni.

Rupert Rezső: Álljanak a frankhamisítók mellé! (Óriási zaj.) Álljanak a mellé a kormány mellé, amelyről már hetek óta tudott dolog, hogy a frankhamisítási ügyben sok mindent takar. A miniszterelnök ahelyett, hogy igyekezett volna az ellenzék támogatni, ezt az ellenzékét küzdelmében el akarja gáncsolni. (Nagy zaj a baloldalon, ellentmondás a jobboldalon.) Késhegyig menő harcot hirdet a miniszterelnök és ugyanakkor igyekszik a külföldön elhangzó vádak az ellenzék terhére róni. Innen származnak a miniszterelnök jusznuációi, amelyeknek objektív alapja nem volt. Ilyen hangulatban a miniszterelnök részéről elhangzó gyanúsításokra Peyer Károly részéről válaszképpen igen súlyos sértések hangzottak el, amire azonban az indítékot a miniszterelnök adta. Javasolja, hogy vessék el a többségi véleményt és fogadják el a kisebbségi véleményt, amely until elég megtorlás. Emlékeztet arra, hogy Peyer Károly a parlamenti bizottságnak egyik tagja, aki testtel-lelékekkel részt vesz a bizottság tárgyalásain.

Klárk Ferenc: Ettől akarják elűni. Nagy zaj és felkiáltások a szociáldemokratáknál: Ez az ő céljuk!

Rupert Rezső: Peyer vállain igen sok függ a parlamenti bizottság működésének sikeréből. Ha most harminc napra megfosztják attól a lehetőségtől, hogy résztvegyen a tárgyalásokon, akkor nemcsak a parlamenti bizottság tárgyalásából zárják ki, hanem megfosztják annak a lehetőségétől is, hogy a parlamenti bizottság jelentésének a Házban való tárgyalása idején jelen lehessen. A mikor a mentelmi bizottság többségi véleményét a nemzetgyűlés többsége elfogadja, akkor nem lehet attól a gyanútól megszabadulni, hogy éppen ezért akarják Peyer Károlyt kizárni ezekből a tárgyalásokból. (Zajos helyeslés az ellenzéken, nagy zaj és ellentmondás a jobboldalon.)

Kabók Lajos: Bizonyítsák be, hogy nem ezt akarják.

Rupert Rezső: Bethlen sem mentesül ama gyanu alól, hogy ez is egy háza az általa hirdetett késhegyig menő harcnak. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Az elnök ezután szavazásra teszi fel a kérdést és a többség, a fájvédőkkel együtt megszavazza a mentelmi bizottság jelentését.

Felkiáltások a szociáldemokratáknál: Puff! Puff! Frankvédők! Éljen a frankpárt!

Mióta tud Bethlen a frankhamisítástól?

Több mentelmi ügy letárgyalása után az elnök napirendi javaslata körül ismét hosszú és heves vita fejlődik. Farkas István felszólalásában megállapítja, hogy az elnökség egyoldalúan alkalmazza a házszabályokat. Peyer Károly kizárása bizonyítja, hogy amíg az elnökség az egyik oldalt súlyosan bünteti, addig a másik oldalt még csak megrovásban sem részesíti. Felolvassa a gyorsírói jegyzeteket, amelyek szerint Bethlen miniszterelnök arra a kijelentésre, hogy a kormány tudott a frankhamisításról, azt kiáltotta közbe: »Házugság!«

Rakovszky István: Hallatlan! A miniszterelnök maga vallotta a frankbizottság előtt, hogy a frankhamisításról évek óta tud.

Propper Sándor: Majd nem lesznek ilyen nagy legények egy hét múlva!

Esztergyóy János: Készüljenek az elmulásra!

Farkas István: Már a sarki hordár is tudja, hogy Bethlen tudott a frankhamisításról. Házszebályellenes az elnökségnek az a döntése is, hogy Peyer Károlynak a nemzetgyűlésről való kizárása nem jelenti a frankbizottság üléseiről való kizárást. A házszabályok értelmében ezt az elnökség csak abban az esetben engedélyezheti, ha a kizárt képviselő azt kéri, Peyer azonban nem kérte ezt.

Rakovszky István hangsúlyozza, hogy az elnök ugyanakkor, amikor Peyer a mentelmi bizottság elé utasította, elmulasztotta az ugyancsak botrányosan viselkedő és sértegető Bethlen miniszterelnököt, Urbanics Kálmán és Hedry Lőrinc kormánypárti képviselőket is a mentelmi bizottság elé utasítani.

Nagy Vince: A miniszterelnököt is zárják ki tizenöt napra!

Rakovszky István: A jobboldalról elhangzott sértések legalább is egyformák voltak Peyer sértéseivel. Az elnöknek joga van olyan intézkedést tenni, amely a baloldal teljesen jogos felháborodását enyhítené. Mégsem járja, hogy mi itt az ellenzéken pofozógépjel legyünk a többségnek!

Titokzatos lev a frankügy likvidálására

Propper Sándor és Szabó Géza felszólalása után Hegymegi-Kiss Pál emlékező szövegre. Aggodalommal néz a frankbizottság tárgyalásai elé, mert attól tart, hogy az elnökség meg fogja akadályozni az ellenzék költséges tárgyalásában. Az elnökség nem kezeli egyformán a szólásszabadságot. Amíg Peyer harminc napra kizárták a nemzetgyűlésről, addig egy kormánypárti képviselő, aki ugyanazon a gyűlésen azt kiáltotta: »pimasz gazember«, részt vett a mentelmi bizottság ülésén, amely ítéletet hozott. Annál inkább sérelmes Peyer kizárása, mert Peyer Károly lett volna a frankbizottság kisebbségi véleményének előadója. Elvárja, hogy az elnökség hatálytalanítsa a kizárás határozatot, mert különben

az ellenzék kénytelen lesz nyilvánosságra hozni azt a tervet, amit egy felelős állásban levő férfi illetékes helyen előterjesztett és amely szerint a frankügyet az ucca mozgósításával és ellenzéki képviselők megverésével és kizárásával lehet likvidálni.

Óriási vihar támad ezekre a szavakra.

— Ugy van! — kiáltják a baloldalon.

— Ki mondta ezt? — kérdik a kormánypártól.

A nagy zaj csillapultával Urbanics Kálmán áll fel szólásra, de az ellenzék nem akarja meghallgatni. — Legutóbb — kezdi Urbanics — Peyer minősíthetetlen sértéssel illette Magyarországot miniszterelnökét.

Rakovszky István: Magyarországot

ne keverjék bele! Magyarország nem hamisított frankot!

Urbanics Kálmán: Aki megsérti Magyarországot miniszterelnököt, az megsérti Magyarországot és! (Ellentmondások bátról.)

Rakovszky István: A miniszterelnök tudott a frankhamisításról, Magyarország nem tudott! (Óriási zaj, amelyben Rakovszky többször ismételt kijelentést.)

Urbanics kijelenti, hogy nem emlékszik, mondott-e valami sértőt a tanácsban, de ha igen, úgy akkor megköveti a Házat.

Felkiáltások az ellenzéken: Otthon szabadul!

Szefcsovsky Béla elnök kijelenti ezután, hogy az elnökség pártatlan, majd Huszár Károly veszi át az elnöklést és visszatartja az ellenzék vádjait. Felolvassa a gyorsírói jegyzeteket, amelyek szerint Urbanics Kálmán a viharos szerdai ülésen egy alkalommal azt a kifejezést használta, hogy „semmitrevaló pimasz esirkefogó”, Hedry Lőrinc pedig azt mondta „pimasz gazember”, ezért a két kormánypárti képviselőt utólag rendretartású és a mentelmi bizottság elutasítja.

Hedry Lőrinc megköveti a Házat, majd az elnök délután három órakor bezárja az ülést.

### Schulzet szembesíteni akarják Windischgraetzzel

A francia kiküldöttek selyt helyeznek arra, hogy a Berlinben letartóztatott Schulzet Budapestre hozzák és szembesítsék Windischgraetz herceggel.

A francia kormány már lépéseket is tett, hogy a francia kormány képviselője jelen lehessen a szembesítésnél.

Újchant francia követ csütörtök délután látogatást tett Béthlen miniszterelnök: nál, a francia kormánynak ezzel a kívánságával hozták összefüggésbe. Nagyon kétséges azonban, hogy a német kormány mindhárom Schulzet, miután német állampolgárról van szó.

### Kánya berlini követ is tud a frankhamisításról

Bécsből jelentik: Az Arbeiter Zeitung hosszabb cikkben ismerteti Rába Deszónék a frankbizottság előtt tett vallomását. A cikk szerint Rába a bizottságnak részletes vallomást tett, melyben eddig még ismeretlen részleteit leplezte le a frankhamisítás ügynek. A herceg titkára elmondotta többek közt, hogy amikor a frankhamisítás kikapart, Nádossy felkereste Windischgraetzet és izgatottan tanácskozott vele. Nádossy távozása után a herceg Rábának a következőket mondotta:

— Nádossy rá akart venni, hogy az egész dolgot magamra vállaljam, de én vonakodtam és azt ajánlottam, hogy menjék az ügyet a Kovács-testvérekre, akik már egyszer bele voltak keverve a cseh-szlovák bankjegyhamisítás afféréjébe. Nádossy kijelentette, hogy ez lehetetlen, mert az ő neve már szerepel a házi jegyzőkönyvekben. Nádossy kérve-kért, hogy vegyem magamra az egész ügyet, én azonban ezt megtagadtam.

Rába szerint Nádossy később Gömböst küldte el Windischgraetzhez, hogy próbálja rábeszélni a mártírszerződésre.

Gömbös föl is kereste a herceget, de ő sem ért nála el semmit.

A parlamenti bizottság előtt Rába nyíltan beismerte, hogy

Kánya berlini magyar követ szintén tudott a frankhamisításról.

amit az is bizonyít, hogy a Hollandiába küldött futárok

azt az utasítást kapták, hogy a hamisítványok beváltásából eredő pénzt a berlini magyar követségen számolják el.

A német jobboldali tényezőkkal létesített kapcsolatokról azt mondta Rába, hogy Windischgraetz herceg megbízásából leveleket vitt Münchenbe és Berlinbe és onnan csomagokat hozott el.

1925 derekán Windischgraetz herceg levelet írt Seekt tábornokhoz és Ludendorff tábornokhoz, ezeket a leveleket neki (Rábának)

diktálta s a levelek szövege még most is megvan sztenogram-füzetében, Ludendorff tábornok mindenről tudott.

Az Arbeiter Zeitung cikke magy felkutatást kéltett.

## Nincsics szombaton nyilatkozik a Pellegrinetti-afférről

Kraft a kisebbségi kérdéstről fog beszélni a parlament szombati ülésén

Beogradból jelentik: A pénteki nap legjelentősebb eseménye Pribicevics Szvetozár parlamenti beszéde volt. Politikai körökben a legnagyobb figyelem Radics István közoktatásiügyi miniszter magatartása felé irányult, aki azonban ezalkalommal nem reagált Pribicevics támadásaira. Nagy érdeklődés előzi meg a parlament szombati ülését is, amelyen Nincsics külügyminiszter valószínűleg válaszolni fog a Pellegrinetti-afférről üggyében hozzászóló kérdésekre.

Az üggyel kapcsoltan érdekes házszabály-magyarulat foglalkoztatja a pártokat. A költségvetési vita megkezdése előtt ugyanis a pártvezérek elhatározták, hogy a költségvetés tárgyalásáig a miniszterek nem fognak választ adni a hozzájuk intézett kérdésekre. Ezt a döntést csak a pártvezérek határozatá-

val lehet megváltoztatni. Péntek délután ebben az ügyben a pártvezérek kollégiuma már tanácskozott, azonban az értekezleten Pribicevics Szvetozár ellenozta a korábbi határozat megváltoztatását. Pribicevics magatartásával csak kellemetlenkedni akar a parlament elnökségének azért, mert még nem kapott elégtételt Szabotics Nikoltól, a parlament alelnökétől, aki őt a parlament egyik decemberi ülésén megsértette.

Ha Nincsics külügyminiszter egészségi állapota megengedi, akkor mindenestre megjelenik a parlament szombati ülésén és nyilatkozik fog a Pellegrinetti-afférről. Nagy érdeklődéssel várják a szombati ülés másik szónokának, dr. Kraft Istvánnak, a nemzeti kisebbségek kérdésével foglalkozó beszédét.

## Felrobbant egy bomba a Kalimegdánon

A „döglött gránát” súlyosan megsebesített három tisztet és négy katonát — Öngyilkos lett a robbanás okozója

Beogradból jelentik: Csütörtökön délután halálos szerencsétlenség történt a kalimegdáni várban.

Fronyek Todor ezredtrombitás néhány közlegényvel trombita-gyakorlatra ment a fellegrvába, ahol egy ágyu mellett egy régi gránátot találtak. A gránátot Fronyek vigyázva felemelte és az ügyeletes tisztnek akarta átadni, de a napos tisztet nem találta a szobájában. Fronyek Todor ekkor egy barak elé ment társaitól, hogy bevárják az ügyeletes tisztet. Közben a barak elé érkeztek Mesztanovics Alekszander, Ilic Milán és Boledics Boriszláv hadnagyok. Ilic hadnagy elkérte az ezredkürtöstől a gránátot és nézegette, majd Mesztanovics Alekszandar hadnagy vette kezébe a gránátot és játszódzni kezdett vele.

Barátai figyelmeztették Mesztanovicsot, hogy vigyázzon, mire Mesztanovics így felelt:

— Milyen tisztek vagytok ti? Gránátból is féltök?!

Ezután lebdázni kezdett a gránáttal, feldobta a levegőbe és el akarta kapni, de a gránát a földre esett. Ebben a

pillanatban rettenetes robbanás hallatszott!

Az ártalmatlannak hitt gránát felrobbant és szilánkjai súlyosan megsebesítették mind a három tisztet az ezredkürtöst és a négy közlegényt.

A robbanás zajára több katona a szerencsétlenség színhelyére rohant, de még mielőtt valaki odaért volna, a súlyosan sérült Mesztanovics hadnagy előkapta szolgálati revolverét és halálos lövéssel ölte magát.

A szerencsétlenségről azonnal értesítették a katonai kórházat, ahonnan dr. Gyurgyevics Cséda és dr. Petrovics Mihály ezredorvosok mentek föl a várba és első segélyben részesítették a sebesülteket. Nem sokára megérkezett Zecsevics Milerád tábornok, Beograd katonai parancsnoka is. Mesztanovics hadnagy néhány perc múlva a helyszínen meghalt, a hét súlyosan sebesült katonát pedig beszállították a helyi kórházba.

A borzalmas katasztrófa áldozatairól a fővárosban óriási részvét nyilvánult meg.

## Rablótámadás egy szubotical trafikoszó ellen

Elkeseredett küzdelem a Postanska-uccában A trafikoszó felismerte támadóit

A szubotical közbiztonsági állapotok néhány hónap óta ismét leromlottak és az éjszakai utonálások, rablótámadások egymást követték. Alighogy kézrekerült Engler Albert szubotical kereskedő revolveres merénylője, újabb rablótámadást kíséreltek meg ugyanabban a városrészben, ahol Engler támadója, Csánkovics Jován próbált szerencsét.

Csütörtökön éjszaka ismeretlen tettesek a sötét Postanska-uccában megtámadták Temunovics Teréz szubotical trafikoszót. Temunovics Teréz, aki a Postanska-uccában lakik, este kilenc órakor zárta be a Kralj Petra-park előtti trafik-üzletét és hazafelé indult. Amikor a postához ért, észrevette, hogy egy alacsony és egy magasabb férfi kö-

vett. Meggyorsította lépteit, mire az ismeretlenek is sietni kezdtek és amikor befordult a szűk Postanska-uccába, utolérték. Az egyik férfi nyomban torokragadta, míg a másik zsebkendővel vett elő és be akarta tömni Temunovicsné száját. A megtámadott asszony nem vesztette el féltudatát, hanem szembeállt támadóival és amennyire a fojtogatástól tudott, segítségért kiáltott. Temunovics Teréz dulakodás közben lödretjepertek, miközben a kezében tartott ötezer dinárt tartalmazó ridikülje beesett az árokba. A legkritikusabb pillanatban léptek közeledek, mire a támadók elengedték és anélkül, hogy a ridikült magukhoz vették volna, elmenekültek a Bene Szudarevics-ucca felé.

Temunovicsné, aki a dulakodás közben több sérülést szenvedett, visszavánszorgott a postához és az ott szolgálókat felkészítő rendőrnek bejelentette a történetet. A rendőr nyomban felvezette a rendőrségi ügyeletre, ahol jegyzőkönyvet vettek fel a történetekről. Temunovicsné elmondta a rendőrségen, hogy támadóit látszólag ismert, már többször megfordultak az üzletében és családi viszonyai felől is érdeklődtek.

A rendőrség a kapott személyleírások alapján széleskörű nyomozást indított és már nyomában is van az éjszakai utonálásoknak.

## Németország és a Népszövetség

Csak a kommunisták és a fajvédők ellenzik a belépést

Berlinből jelentik: Stresemann külügyminiszter a birodalmi gyűlés külügyi bizottságában jelentést tett a népszövetségi tanács kibővítése ügyében folytatott tárgyalásokról. A jelentés után hosszú vita indult meg, majd a bizottság elvetette a kommunisták indítványát, hogy Németország vonja vissza főlveteli kérelmét a Népszövetségbe.

Hergt elnök ezután megállapította, hogy ebben a kérdésben a kommunistákon és a fajvédőkön kívül minden párt álláspontja megegyezik. Németország a Nemzetek Szövetségében való belépés előfeltételül kérte, hogy a Nemzetek Szövetsége közgyűlése alkalomával a Népszövetség Tanácsában helyet kapjon a Tanács további kibővítése nélkül.

## Leszurta feleségét és sógorát, azután öngyilkos lett

Zemumból jelentik: Borzalmas családi tragédia játszódott le csütörtökön délután Zemumban. A véres tragédia egy szerencsétlen házasság utolsó felvonása.

Ilijasevics Krunka zemuni építész három hónappal ezelőtt elhagyta felesége, mert a férj állandóan részegkedett. Ilijasevics többször kérte feleségét, hogy térjen vissza hozzá, az asszony azonban erről hallani sem akart. Csütörtök délután Ilijasevics találkozott az uccán feleségével, aki fivérének társaságában volt. Az asszony ugyanis — éppen, mert félt férjétől — soha sem járt az uccán egyedül.

Ilijasevics odalépett feleségéhez és kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony nem válaszolt, hanem bátyjával tovább sétált. Alig tettek azonban néhány lépést, Ilijasevics utamuk rohant, előrántott egy nagy kést és hátulról beleszurta sógora vállába, azután kránította a kést és feleségére támadt. Az asszony, amikor látta, hogy fivére véresen összeesik, segítségért kiáltozott, de még mielőtt bárki is segíthetett volna, férje a vállába és a mellébe szurta a kést. Ilijasevics ezután, kezében a véres késsel, hazarohant. Az uccán senki sem merre felhívni. Ottthon a férfi leveletette kabátját és mellényét és az udvarban — az odacsődött szomszédok szemeláttára mellébe szurta a kést.

— Mit csinálsz Kruno? — kérdezték a szomszédok, akik még ma sem tudták az uccán lefojt tragédiáról.

— Mit törődök vele! — kiáltotta Ilijasevics és megegyezően mellébe döfte a kést. Az erős ember még mindig nem esett el és senki sem merre megközelíteni. Ilijasevics most harmadszor is szurta és a kés a gyomrába hatott. Csak ekkor esett össze a szerencsétlen ember és azonnal meghalt.

Ilijasevicsné és fivérét, akik életveszélyes sérülést szenvedtek, a zemuni kórházban ápolják.

## A vajdasági jegyzők kivánságai

A jegyzők küldöttsége memorandumot nyújtott át Makszimovics belügyminiszternek

Beogradból jelentik: A vajdasági jegyzők népes küldöttsége kereste föl péntek délután Makszimovics Bozsó belügyminisztert. A deputációt Koszics Szalvók módosi jegyző, Nikolajevics Milán szecsányi és Stefanovics Zsivko szrbobrani jegyzők vezették. A jegyzők küldöttsége hét pontból álló memorandumot nyújtott át a belügyminiszternek és kértek a minisztert, hogy támogassa kérésüket, mert csak megelégedett jegyzői kar biztosíthatja a jó községi igazgatást.

A jegyzők memorandumja követeli, hogy a jegyzőket véglegesítsék állásukban. A jegyzőket a főszolgabíró hármas ajánlata alapján a községi képviselőtestület válassza olyan pályázók közül, akiknek három évi közigazgatási gyakorlatuk és legalább hat közepiskolájuk van. Azoknál a jegyzőknél, akik már szolgálatot teljesítettek, a kvalifikációtól el lehet tekinteni, ha a három évi szolgálati idő meg van. Kérlik, hogy a községi törvény elkészítésénél hallgassák meg a vajdasági jegyzőket, teremtsék meg a községi jegyzők országos nyugdíjalapját, amelyhez a községek, a jegyzők és az állam egyenlő arányban járuljanak hozzá. Kívánják a jegyzőtanfolyamok felállítását és hogy a jegyzőket csak saját kérésükre lehessen áthelyezni. Makszimovics belügyminiszter kijelentette, hogy tanulmányozni fogja a jegyzők kivánságait.

## Kovács Ágostont sikkasztásért körözik Magyarországon

Bonyhád község átírata a temerini elöljárósághoz

Noviszadról jelentik: Kovács Ágoston, azidőszentem temerini lakos, akiről annak idején azt írták a budapesti lapok, hogy része volt Reisman zongoragyáros meggyilkolásában, ismét foglalkoztatja a hatóságokat. Legutóbb az ő feljelentésére tartóztatott le Léh László korekedőt, aki Kovácsnak régi haragosa. Léht két napi vizsgálati fogság után szabadlábra helyezték, mire a temerini hatóságok most már érdeklődni kezdtek Kovács viselt dolgai iránt és információkat kértek Bonyhád községtől, ahol Kovács hosszabb ideig élt. Most érkezett meg Bonyhád község átírata, amely a következőket közli:

Kovács Ágoston Bonyhádon Kovács Jánossal és özvegy Vujkovicnéval közösen birt egy dohánytőzsdét, amelyet elvettek tőlük, mert Kovács Ágoston a részére adott állam hiteltől körülbelül nyolcvan millió koronát nem tudott elszámolni és mellette még felelősségre vonták volna. Bonyhádról Konstantinopolyba szökött. A Riz Abado cigarettahüvelgyárat hatvan millió koronával károsította meg Kovács, aki Bonyhádon nagy lábon élt, autót tartott, amelyet hiteltel vásárolt. Hol földbirtokosnak, hol volt fuzárniszternek adta ki magát Kovács, aki a háború alatt Máv. kocsiféltető volt. Iskolai képzettsége nincs, a katonaságnál tizedes rangot ért el. A kommunizmus után egy ideig a kulai szerb adóhivatalnál viselt napidíjas állást, állítólag onnan jött vissza Magyarországra, ahol a hatóságok félrevezetésével, mint hadtöröként trafikot kapott.

Az elszikkasztott összegekért feljelentést tettek ellene, de a kiadatást eljárás a hatóságok, annak aránytalanul nagy költségei miatt, nem kérték.

Kovács politika üldözöttnek adja ki magát mindentűt és azzal átátja a községet, hogy meggyőződéséről és irredenta mozgalmáról, amelyekért öt-

száz hold szlovéniai birtokát is felkötözték, kellett Jugoszláviából elmenekülnie. Végül kérte a bonyhádi elöljáróság a temerini hatóságokat, közhelye vele Kovács tartózkodási helyét, hogy a magyar bíróság felelősségre vonhassa sikkasztásáért.

Kovács Ágoston ellen egyébként eljárás van folyamatban annak a megállapítására, hogy tulajdonképpen milyen állampolgár.

## HIREK

— **Öfelsége a beogradi inar-kiallításán.** Beogradból jelentik: Öfelsége Alekszandar király pénteken délelőtti meglepetésként a beogradi ipar kiállítását, amely csütörtökön nyílt meg. Öfelsége több kiállított tárgyat megvásárolt.

— **Pasics miniszterelnök tanácskozással.** Beogradból jelentik: A minisztertanács nem tartott pénteken ülést és elmaradt a radikális-párt ülése is. A miniszterek közül Trifunovics Misa, Miletics Krszta, Jovanovics Vászta és Uzunovics Nikola kereste fel Pasics miniszterelnököt, aki Zsivkovics Ljubával a radikális klub elnökével hosszabb tanácskozást folytatott.

— **Jegyzői áthelyezések Baranyában.** Dárdáról jelentik: A belügy miniszter Opatovics Jozánt Belamonasztirból saját kérelmére Hercegszőlősrre, Sesics Iván Brnyaváról Belamonasztirba szolgálati érdekből, Pesics Milánt Jagodnyákról Bellyébe szolgálati érdekből, Bancsevics Pavlet Bellyéről Brnyavára saját kérelmére, Nedelykovics Milánt Márokról Jagodnyákra szolgálati érdekből, Hidosanin Bogolyubot Hercegszőlősről Karancsra saját kérelmére, Grgov Gyuricát Kotlináról Laskóra szolgálati érdekből jegyzőket áthelyezte. Hír szerint még több jegyzőt fognak áthelyezni Baranyában.

— **A magyar párt elnöki tanácsának ülése.** A magyar párt elnöki tanácsa vasárnap Szubotica ülést tart. Az ülésen referálni fognak a radikális-párttal eddig folytatott tárgyalásokról és felhatározást fognak kérni a tárgyalások továbbfolytatására.

— **Kineveztek Vrsac főjegyzőjét.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter Vrsac város főjegyzőjének kinevezte Dimitrijevic Bozdan eddigi városi aljegyzőt, helyére pedig Pantics Koszta főlevéltárost. Főlevéltárosnak Nikolic Steván iradavezetőt nevezték ki.

— **A Prva Hrvatska Stedionica husz és fél millió tiszta haszonnal zárta az üzleti évet.** Zagrebból jelentik: A Prva Hrvatska Stedionica pénteken tartott igazgatósági ülésén jóváhagyta az évi mérleget. A mérlegből kitűnik, hogy a pénzügyi helyzet a múlt évben husz és fél millió tiszta hasznot ért el. A pénzügyi helyzet összefoglalma száz millió volt, a betétek összege meghaladja a két milliót. Az igazgatóság elhatározta, hogy részvényenként száz dinár osztalékot fizet.

— **Felmentették állásától a martonosi jegyzőt.** Martonos községnek nincs szerencséje a jegyzőivel. Rakics Dusan jegyző ellen addig panaszokdtak a martonosiak, amíg végre a belügyminisztérium felmentette állásától s utódnál Milojevics Zsivojint nevezte ki. A martonosiak azonban csöbörből vödörbe estek. Az új jegyző sem azt ambicionálta, hogy a közigazgatást teendőket lássa el, hanem politikai faktornak képzelte magát, akinek működésében nem korlátoznak a formállo törvények. Legutóbb, mint megirtuk, szétzavarta a községi

képviselőtestület ülést, mert a képviselők kizárólag merék egyik elszámolását. A belügyminisztérium megelégedte a panaszokat s pénteken, a martonosiak nagy megnyugvására, felmentette állásától Milojevicsot, helyébe kinevezte jegyzőnek Kozvanszki Jován eddigi martonosi adóügyi jegyzőt, adóügyi jegyzővé pedig Davidovic Milankó novivrbázi aljegyzőt.

— **Restaurálják a sentsai járási pénzügyigazgatóságot.** Szentáról jelentik: A sentsai járási pénzügyigazgatóság ezidő szerint a városi épületben van elhelyezve, mely igen rossz karban van. A pénzügyigazgatóság megkeresésére Drakulics Mihajlo főmérnök csütörtökön kiszállt a helyszínre, megvizsgálta az épületet és konstataálta, hogy az valóban sok javításra szorul. Senta város tanácsa most elhatározta, hogy az épületen szükséges javítást sürgősen eszközölni fogja és az egész épületet restaurálja.

— **Ezerhat száz dinár rágalmaszért.** Noviszadról jelentik: A „Novisad” című hetilap egyik számában azt írta, hogy Lukács Zsigmond droguista az általa rendezett ajándék tárgysorsolást nem vezette szabályosan. Lukács rágalmasz címén sőtjőpört indított Pasics Vojislav, a hetilap szerkesztője ellen. A noviszadi törvényszék Gmirac tanácsa pénteken tárgyalta ezt az ügyet és Pasics Vojislavot ezer dinár fő- és hat száz dinár mellékbüntetésre ítélte.

— **Öngyilkosság Topolán.** Topoláról jelentik: Brindza Istvánné negyven éves topolai asszony eddig még ismeretlen okból zsírszódával megmérgezte magát. Hozzá tartozói orvost hívtak, az orvosi segítség azonban már nem használhat. Brindza Istvánné néhány órai szenvedés után meghalt.

— **Átépítik a bécsi rádió állomást.** Bécsből jelentik: A bécsi rádió leadóállomást, amely már eddig is jelentős sikereket ért el, rövidesen átépítik, hogy ezáltal is tökéletesítsék. A leadóállomásnak ugyanis az a legnagyobb hibája, hogy majdnem ugyanolyan hullámhosszal dolgozik, mint a budapesti állomás és ezáltal egyik állomás a másikat zavarja. A bécsi rádió-állomáson most azzal kísérleteznek, hogy a jövőben nyolc-kilencszáz hullámhosszal dolgozzanak az eddigi ötszázharmincas helyett és így úgy a bécsi, mint a budapesti rádió-műsor élvezhetővé válik.

— **A pancsevői szerb Nőegylet a szegényekért.** Pancsevőről jelentik: Megható ünnepély kíséretében osztotta ki a szerb Nőegylet a város szegényei között azokat az ajándékokat, amelyeket az egylet tagjai gyűjtöttek össze. Több mint harminc szegényt ruháztak fel. Az akció során a szerb templomi egylet 3500 dinárral, Weifert György, a Narodna Banka kormányzója 2500 dinárral, dr. Jankulov orvos, Svircsev ruhakereskedő és a Pancsevői Gózmalom r.-t. értékes természetbeni adományokkal járultak hozzá a szegények felruházásához.

— **Vidapusztát Visnicsevóra keresztelték át.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter Vidapuszta nevét Visnicsevóra változtatta át.

— **Közszemlére tették ki az 1925. évi tőkeamat és járadékadó kivetési taksztromot.** Szentán. Szentáról jelentik: Senta város tanácsa az 1925. évi tőkeamat és járadékadó kivetési taksztromát a városi adóhivatalban közszemlére tette ki. A taksztromot február huszonötödikéig meg lehet felelkezni a járási pénzügyigazgatóságon.

— **Szabadlábra helyezések.** Noviszadról jelentik: Szrebilin Iván vizsgálóbíró csütörtökön a következő előzetes letartóztatásba helyezett személyeket helyezte szabadlábra: Német Antal és Kovics Szima noviszadi származású munkásokat, akiket szakszervezet és országos gazdaság gyanúja miatt tartóztatott le, valamint Gyuravics Máriát, a noviszadi Beograd-kávéház tulajdonosát, továbbá Német György temerini legényt, aki öccsével, Istvánnal szeretelmiféltésből összeszurkálta Pálkás Mihály és Lopár István temerini legényeket. Szabadlábra helyezték a sikkasztás miatt letartóztatott Szabljuk Milánt is, a Szabadja feladás szerkesztőjét és a hetvenkét éves Török János noviszadi kocsigyárosát, akik az ügyesség egy kis fényes elkövetett erőszak kísérlete miatt tartóztatott le.

— **Egy milliárdot nyert az osztálysorsjátékon egy budapesti fakartlón.** Budapestről jelentik: Mór Pálné, a Teréz-körtüli kávéház takarítónője egy milliárd koronát nyert az osztálysorsjátékon.

— **Felakasztotta magát a diófára.** Hajcsányi Sándor harmincnyolc éves szubotica napszámos pénteken délután öngyilkossági szándékból felakasztotta magát az udvarán álló diófára. Az öngyilkossági felcsúgás idejében észrevette, fellármázta a szomszédokat, akik az életunt embert levágták a kötérről. A mentők beállították a közkörházba. A rendőrség ki akarta hallgatni Hajcsányit, azonban nem volt hajlandó felvilágosítást adni arról, hogy miért akart megválni az életétől.

— **A pancsevői református egyház vallásos estéje.** Pancsevőről jelentik: A pancsevői református egyház vasárnap délután négy órakor vallásos estét rendez a fekeficsi árva-ház javára. Az estélyt a református templomban tartják meg.

— **Leszakította kezét a felrobbant gránát.** Jázovőről jelentik: Aranyl József Jázovői cipész a háza előtti árkóban egy kisebbfajta gránátot talált. Kezébe vette és késével ki akarta bontani, amikor a löszár hirtelen felrobbant és a kezefejét leszakította. A szerencsétlenül járt embert beállították a sentsai közkörházba.

— **Halálal végződött tiltott műtét.** Noviszadról jelentik: Bácspetrovoszolón pénteken délután tiltott műtétet hajtottak végre Veisel Mária ottani asszonyon, aki az operációba belehalt. Holttestét szombaton boncolják fel. A csendőrség keresi az ismeretlen szülészöt, aki a rosszul sikerült műtétet végezte.

— **Betörők a hentesüzletben.** Petrovocolóról jelentik: Szabaticszi Gyóka hentesüzletében kedden betörők jártak. A kirakat redőnyét felleszítették, az üvegtáblát betörték s úgy hatoltak be az üzletbe. A közelben tartózkodó rendőr figyelmes lett a zörgésre és megzavarta a betörők munkáját, akik így csak néhány kiló szalonnát és felvágottat vittek el. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Jadlowker hangverseny Noviszadon.** Jadlowker Hermann kamarazenekes február 27-iki egyetlen noviszadi hangversenyének műsora a következő: 1. Händel: Affanni del panzier, Händel: Chio mai vi posso, Caccini: Amarilli, Carissimi: Vittoria, Vittoria. 2. Schubert: Wohin, Der Lindenbaum, Der Jüngling an der Quelle, Abschied. 3. Gounod: Cavatina Faust c. operából. Schmet. 4. Respighi: Strollatrice, Billi: E canta il grillo, Cimara: Flocos la neve, Cimara: Stornellata marinara. 5. Puccini: Artúr Tosca c. operából. Zongorán kísért Szikla Adólf, a M. kir. Operaház kamestere. Jegyek elővetelben kaphatók a Bácsmegyei Napló főkiadóhivatalában (Telefon 580), Lipkovics dohánytőzsdéjében és a Rad színházjegyvirodában.

— **Alekszijevis Mita kerületi főispán is** részt vesz a radikális-párt szentai nagygyűlésén. Beogradból jelentik: A radikális-párt február 28-ikára összehívott szentai nagygyűlésén részt vesz Alekszijevis Mita kerületi főispán is.

— **Uj német konzul Zagrebban.** Zagreből jelentik: Walbech zagrebi német konzult áthelyezték Csernovitoba és helyére dr. Seilert nevezték ki, aki eddig a berlini külügyi hivatalban teljesített szolgálatot.

— **A sombori Lloyd gazdasági konferenciája.** Szomborból jelentik: A sombori kereskedők és gyárosok testülete, a Lloyd, vasárnap déle 6-t a sombori iparistület bevonásával a Lloyd helyiségében gazdasági konferenciát tart. A konferencia előadója dr. Koszics Mirkó, a noviszadi tőzsde titkára lesz.

— **A becskeréki szabók a külföldi konkurrenca ellen.** Becskerekéről jelentik: Schick Gyula, egy nagyobb bécsi szabócég tulajdonosa a napokban Becskerekre érkezett, ahol különböző megrendeléseket vett fel. A becskeréki szabók nem nézték jószemmel az idegent, akit jogtalan konkurrenca címén feljelentettek a kamaránál. A kamara ebben az ügyben a rendőrséghez fordult, a mely a helyi szabót kiutasította a városból.

— **Meghalt a perlezi autószerencsétlenség egyik áldozata.** Becskerekéről jelentik: Perlez község határában a múlt héten autószerencsétlenség történt, a melyen többen megsérültek. Brice Dragomir sófiért súlyos zúzódásokkal szállították be a becskeréki Humann-féle szanatóriumba, ahol pénteken este belehalt sérüléseibe.

— **A pancsevői radikálisklub táncmulatsága.** Pancsevőről jelentik: A pancsevői radikális klub jól sikerült táncmulatságot rendezett, amelyen **Suvkovic Lázár** agrárminiszteri államtitkár is résztvett.

— **Tizenegy napi fogház késelésért.** Noviszadról jelentik: **Boros András** dunai hajós 1922. június huszonekedikén verekezés közben késével többször oldalba szurta testvéröccsét, **Boros Jánost.** A noviszadi törvényszék pénteki tárgyalásán 14 napi fogházra ítélte a szurkáló fivért.

— **Kukoricatörvények a noviszadi törvényszék előtt.** Noviszadról jelentik: **Jakovljević Milos** csurogi földműves 1920 november tizenhétedikén **Radistes György** gabonakereskedő magtárából 42 métermázsas kukoricát lopott el, a melyet **Oslić Veszelin** kumáni földműves vásárolt meg tőle. A noviszadi törvényszék pénteki tárgyalásán **Jakovljevićet** egy havi, **Oslićet** orgazdaságot tizenöt napi fogházra ítélte el.

— **Fiatal lányok bálja.** Régi panaszuk a kislányoknak, hogy ma, amikor öregeifia táncol, róluk nem gondoskodik senki. Ezt a sérelmet akarja orvosolni a Szuboticei Zsidó Nőegylet és Népkehely február 20-iki családi táncestélye, amely a Bárányban lesz este 9 órakor. Meghívókat nem bocsát ki a rendezésért. Estélyi ruha nem kötelező.

— **A drága pásztoróra.** Beogradból jelentik: **Budinirovics Dragomir** pancsevői kereskedő csütörtökön éjszaka Beogradban tartózkodott, ahol a Kaszinómulatóban szórakozott. Ejjéltájban szülőföldi lakására indult, amikor az utcán két nővel találkozott, akikkel csakhamar megismerkedett. Több mulatóhelyét bejáratk, elcsúszott a nőikkel azok lakására is, majd az egyikkel a hajnali órákban az Opera-színház keréke fel. Reggel **Budinirovics** kellemetlen meglepetésre ébredt. Eltűnt tizenöt ezer dinárt tartalmazó pénztárcája, aranyórája és a Kreditná Banka huszonegyezer dináros betétkönyve. Feljelentést tett a rendőrségnek, amely széleskörű nyomozást rendelt el.

# Az ébredők bombamerénylet terveztek Masaryk ellen

## Márffy leleplezi a felbujlókat — A bombamerénylő a szocialistáktól várja az igazság kiderítését

Budapestről jelentik: **Márffy József**, az Erzsébetvárosi Kör ellen elkövetett bombamerénylet fővádoltja levelet írt a fogházból **Györki Imre** dr. szocialdemokrata képviselőhöz és

szenzációs leleplezést közölt Györkivel az ébredőknek Masaryk csehszlovák köztársasági elnök ellen tervezett merényletéről.

A levélben **Márffy**, az ébredő, kijelenti, hogy tudomása szerint a szocialdemokraták az üldözöttek védői és az igazság kutatói. Azért fordul hozzájuk, mert az ő segítségükkel akar világosságot deríteni az erzsébetvárosi bombamerényletre. Nincs tudomása róla, hogy a pokolgép hogyan került az Erzsé-

betvárosi Körbe, de tud arról, hogy

a pokolgép más célra szolgált. Masaryk, a csehszlovák köztársaság elnöke 1922-ben Komáromba készült és az ébredők elhatározták, hogy pokolgépes merénylet követnek el ellene. Ennek a tervnek keresztülvitelére készült a pokolgép. Azt, hogy a tervről miért mondtak le, **Márffy** nem tudja.

**Márffy** szenzációs levelet **Györki Imre** dr. átadta az ügyészségnek, amely vizsgálatot rendelt el. A vizsgálóbíró több ízben kihallgatta ebben az ügyben **Márffy**t és most visszaküldte a felvett jegyzőkönyveket indítványtétel céljából az ügyészségnek.

— **A pancsevői evangélikusok bálja.** Pancsevőről jelentik: A pancsevői evangélikus énekhar jól sikerült táncmulatságot rendezett, amelyet műkedvelőelőadás előzött meg. Az előadás szereplői közül, akiket **Schirka Ferenc** karmester tomitott be, **Heck Hanzl**, **Sohl Valéria**, **Scherbach Magda**, **Wenz Rezső** és **Sohl Károly** tűntek ki ügyes játékkal.

A Bácsmegeyi Napló vasárnapi száma 28 oldal terjedelemben jelenik meg. Ára 3 dinár.

— **Az emberi műveltség kezdete.** Becskerekéről jelentik: **Farkas Gejza** író vasárnap este hat órakor tudományos előadást tart „Az emberi műveltség kezdete” címmel a vármegyeház dísztermében.

— **Véres összeütközés az Orjuna és a horvát parasztpárt hívei között.** Splitből jelentik: A Split közelében levő Stobre községben az Orjuna és a horvát parasztpárt hívei közt véres verekezés tört ki. Az verekezésnek több sebesültje van. Az egyik Orjunást életveszélyes sérüléssel a spliti kórházba szállították.

— **A kikindai Francia-klub műsoros estélye.** A kikindai Francia-klub szombaton műsoros estélyt rendez a Nemzeti-szálló nagytermében. Az estélyen **M. P. Masset** beogradi francia követségi titkár tart előadást a XIX. század oszmánról, **Tabakovics Baba** zongorán kíséri **Riesenfölscher Gréte** énekcsapattal. Az estély iránt nagy az érdeklődés.

— **Németország kiadja a zagrebi postatakarék sikkasztóját.** Zagreből jelentik: A német birodalmi igazságügyminiszter értesítette a zagrebi rendőrséget, hogy Németország kiadja **Makolji Voját**, a zagrebi postatakarék sikkasztóját, akit Hamburgban elfogtak.

**Hölgyek figyelmébe!** Szépségápolás és aromassága legújabb módszer szerint. **Pompadour** kozmetikai szalon, Városház-épület. Próbakézelés díjtalan!

**Kraljevbergi pezsgő a vezető márka**

— **Három hónapból három év.** Zagreből jelentik: A zagrebi semmitűzők pénteken tárgyalta **Panics Vladimir** beogradi ügyvéd bünpörét, akit a spliti bíróság utlevélhamisításért három havi fogházra ítél. A semmitűzők **Panics** büntetését három hónapról három évvé börtönre emelte fel. Az ítélet jogerős.

**Rézcsapok,** sör-, bor-, víz- és gőz, mindenféle rézöntvények modell után, csapágycs, stb. legelőbbben **Brača Goldner** légszektény, falator és rézárugyárban szereshetők be. Szubotica, Jugoszlávia ul. 29

# Az 500 dináros rejtély

A Bácsmegeyi Napló pénteki példányai közt két olyan példány volt, amelyben a negyedik oldalon

**Nyolc év után exhumáltak egy meggyilkolt titkosrendőrt**

című cikk a következő címváltozással jelent meg:

**Tizenyolc év után felbontották egy titkosrendőr sírját**

Akinek bármelyik ilyen példány birtokába kerül és azt nyolc napon belül a kiadóhivatalnak beszolgáltatja,

**500 dinár jutalmat**

kap.

Aki a Bácsmegeyi Naplóra előtett, részt vesz a márciusi sorsolásban, amelyen ötven értékes tárgy és 50, 200, 5000, 10.000 és 50.000 dináros nyeremények kerülnek ki sorsolásra.

# SPORT

**A birkozósövetség és Subotica város birkozóbajnoksága.** A múlt hónap végén rendezte meg a Sand Subotica város 1926. évi birkozóbajnokságait, melynek eredményei közül, mint ismeretes sajnálatos botrányok játszódtak le. A rendező egyesület a verseny súlycsoportjainak végső eredményét több órással egyetemben a birkozósövetségnek betervezte. A szövetség most értesítette a Sandot, hogy a nehézsúly meneteit megsemmisíti, miután a **Listyevics-Goldstein** párnál a nemzetközi szabályokkal ellentétben mérlegeléssel állapították meg a győztest. A szövetség ebben a súlycsoportban új versenyt rendelt el.

**A Radics-serleg.** A szombori Amateur által alapított Radics-serleg szabályait a szuboticei alsövetség visszaküldte az Amateurnek azzal a megjegyzéssel, hogy a jugoszláv futballszövetségnek kupamérkőzésekre nézve megvannak a külön szabályai és ezért fölösleges új szabálytervezet.

Ma este tartja meg a zsidó Nőegylet és Népkehely a Bárány-szálló összes helyiségeiben kedélyes családi táncestélyt, amely annál is inkább sikerül, mert azon nemcsak a fiatal lányok, vagyis még hivatalosan nem búzózó lányok, de az asszonyok és nagy lányok is olyan fényesen fognak mulatni, hogy ezen este még sokáig fog kellemes emlékek között megmaradni. A zenét **Berni** közkedvelt zenekara szolgáltatja. Közéjük egyszerű férfiak sötét uccai ruhában.

**Női- és gyermekfelhőneműt a legjutányosabb áron a »Dama«** fehérneműszalon készit **Tolstojeva (Ódor-u.) 21.**

— **A szombori orosz menekültek hangversenye.** A szombori orosz menekültek február hó 21-én hangversenyt rendeznek.

# KINTORNA

A »Ne siess« asztaltársaság egyik tagja, egy megrögzött agglagény hosszabb ideig nem jelenik meg az agglagények törzsasztalánál, mire egyik barátja meglátogatja és csodálkozva látja, hogy időközben megnősült. Amint egyedül maradnak, kérdőre vonja:

— Mi jutott eszedbe, hogy megnősültél?

- Semmi.
- Hát miért tetted? Érdekből?
- Nem.
- Szerelemből?
- Aber.
- Hát mégis, miért?

A »Ne siess« volt tagja vállat von: — Tudod, itt a szomszédban lakik egy zongoraművész. Az mindig akkor kezdett gyakorolni, amikor lefeküdtem. Aludni ugy sem tudtam, hát mit csináltak? Megnősültem.

A szobalány bekopog a nagyságos asszony szobájába, ahol nagy izgalommal folyik a bálba való öltözködés.

— A nagyságos ur kérdezteti a nagyságos asszonyt, hogy mikor tetszik kész lenni?

— Az istenért, hiszen már egy órával előbb kiízüntem, hogy öt perc alatt kész vagyok.

**Weisz** találkozik **Grünnel**, akirehöz így szól:

- Tegnap a villamoson **Paltcs** felé együtt utaztam a feleségével.
- Na és mit beszél? — kérdi **Grün**.
- Nem szólt semmit.
- Akkor meg nem lehetett az én feleségem.

CSAKIS VILÁGMÁRKÁS VEVŐKÉSZÜLETEKET TART, SZÁLLIT, FELSZEREL ÉS ENGEDÉLYT SZERZ

**RADIÓ-VÁLLALAT**

„KONRATH” D. D. SUBOTICA

PASIĆEVA ULICA 1. - TELEFON 623.

Az Újsszes

**tavaszi és nyári úvatlapok**

a legnagyobb választékban állandóan raktáron

**Papyrus** könyvkereskedésben, Noviszad

Vizsontarunknak a legnagyobb engedmény!

A legjobb megkezdve előfizetési feltételek.

Kérjen okvetlenül árjegyzéket!

1316

**BUTOR RÉSZLETEZETÉSRE**

**ATLAS D. D. BU** ÖNGYARNAL

Noviszad, Sumarjaska 10. (A haltérenfal)



# KÖZGAZDASÁG

## Fölösleget mutat a bánáti kereskedelmi és iparkamara zárszámadása A kamara igazgatósági ülése

**Beeszkerekről jelentik:** A bánáti kereskedelmi és iparkamara igazgatósága pénteken délután ülést tartott Jankovics Koszta kamarai elnök elnöklése alatt.

Sztanoflovič Sándor titkár felolvasta a pénztári jelentést és bejelentette, hogy a kereskedelmi miniszter jóváhagyta a kamara 1926. évi költségvetését. Beterveztette ezután a titkár a múlt évi zárszámadást, amely szerint a kamara 1925. évi bevételé 532.000 dinár volt, kiadása pedig 491.000 dinár. A szufficit 41.000 dinár.

Megbizta az igazgatóság Jankovics elnököt, hogy a Népbank jelenlegi helyiségeinek a kamara számára való bérbevétele ügyében a háztulajdonos szerb hitközséggel tárgyaljon.

A szarajevói kamara átiratot intézett a bánáti kamarához, hogy Szarajevóban sok kereskedő titokban átirattá üzentet felesége nevére és így lejátszotta

a hitelezőket. A szarajevói kamara egyseges állásfoglalást indítványoz ebben az ügyben. A gyűlés azt a választ küldte Szarajevóba, hogy a Vajdaságban érvényes törvények ezt a család lehetlenné teszik és javasolták a szarajevói kamarának, hogy kérje a vajdasági törvény érvényességének kiterjesztését az egész országra.

Az igazgatóság elhatározta, hogy kérni fogja illetékes helyen, hogy a most üregnyit Iparosbank Beeszkereken nyisson fiókot, mert a Bánátban tízenháromezer iparos van.

Elhatározták végül, hogy a beogradi kerületi főispán által összehívott értekezleten, amelyen a munkaidő és üzletzárás kérdéséről fognak tárgyalni, Sztanoflovič Sándor titkár képviseli a kamarát.

A kamara március 3-án délelőtt tíz órakor plenáris ülést tart.

## Tönkre ment cégek — tönkretett hitelezők

**Irta: Dr. Révészné Krausz Lenke, a Centralna Banka k. z. ügy-igazgatója**

Az utóbbi időben a nálunk is sürűn bekövetkezett meglepő fizetésképtelenségek és csődök előidéző okainak kutatásánál az egyoldalú szemlélet gondolkodás nélkül hajlandók magukévólenni azt a mindgyakoribban felőő feltevést, hogy a hitelezők, főképp készpénzhitelezők teszik tönkre a szegény fizetésképteleneket.

Még a napilapok hasábjain is találkozunk azzal a laikusán téves és megtevesztő nézetrel, hogy a fizetésképtelenné vált cégeket, urakat vagy hölgyeket a kamatok tönkretették.

Ez a vád vagy panasz merőben hipokrizis. Nézzünk végre a dolgok mélyére. Ne akarjunk ilyen messzire menekülni és felelőtlenül beteges gazdasági jelenséget, mint a mindsuribban jelentkező fizetésképtelenségek és ezek következményeit egy könnyelműen kifakított frázissal elintézni.

Lássunk végre tisztán. Mogy is áll a dolog azokkal a tönkretettekkel. A bankok által felszámított kamatokról mindenki tudja, hogy még nem tettek tönkre senkit, ellenkezőleg a bankhitel mindig elősegítette a fejlődését annak, aki produktív célra vette igénybe, s minis olyan cég vagy vállalat, mely valamely formában ne szorultna bank támogatásra a mai nehéz időkben inkább, mint valaha. Azt is tudják — lehet hogy kevesebben, hogy a pénzintézetek sokkal kevesebbet keresnek ma a kamaton, mint az ugynevezett békeévekben, amikor a betétkamat és hitelkamat közötti differencia tényleg jövedelem volt és maradt míg most a súlyos fizetési terhek mellett tiszta jövedelme többszörösét fizeti a bank adóba.

A panaszok nem is a bank, de a privát hitelezőikkel szemben gyakoribbak. Itt sincs azonban igazuk az adósoknak, illetve az álláselkezdőknek. Mert áll ugyanis, hogy a privát hitelező rendszerint magasabb kamatot szed, mint a pénzintézet s ezt a nagy jövedelmet teljes egészében élvezi, nincs része és nem fizet utána horribilis kereseti adókat. Ez utóbbi körülmény azonban csak a pénzügyszakmát érinti, az objektív kutatást nem. A meglepő fizetésképtelenségek beteges tünetének objektív kutatása inkább felteszi a kérdést: *ha az idegen tőke drága, miért veszik igénybe?*

Ha a privátpénz tönkreteszi az igénybevevőit, miért nem állnak előkelő cégek, a nagy latyakok, a még nagyobb muzsikás cigányok és nyugdíjas özvegyek összehurrogatott tőkét igénybe veszik? Talán azért, hogy ezeket a tőkeket 50%-ra evőkéntve kinyúlts vissza siránkozó panaszok között az új módon tönkretett hitelezőknek.

**Kereskedő ember vagy tisztességes gondolkodó más spekuláns csak akkor vesz igénybe kamatos pénzt, illetve csak**

**akkor szabad igénybe vennie, ha azon a kamatos pénzben kereshet.** Erőszakkal senkire sem oktadják kölcsönöket.

Ha ebből a szempontból nézzük a dolgokat, nem állíthatjuk fel oly könnyelműen a vádat, hogy a hitelezők, illetve a kamat okozza a fizetésképtelenséget.

A hibát másutt kell keresnünk: az adósok által feltevéseknek megalapozásában. Nem beszélünk a szörvénvos jelenségekről, olyanokról, amikor 25-30 %-os hényszervezést kötött szegény tönkretett kereskedő a felelegényebb tengerparton pihenő ki családialval egyetemben tönkrementését, hogy aztán más név alatt folytatassa üzletét egy újabb — kényszervezéssel. Az sem téveszthet meg bennünket, hogy a nemrég még jelentékeny tehermentes ingatlanokkal rendelkező killonc csak-hogy ne kelljen eladni hat év előtti terméséből sem egyetlen szem búzát, kamatos pénzekkel operált — zsugoriságból.

Csak a hétköznapi fizetésképtelenségeket vizsgáljuk meg. Mialdnam minden esetben megdöbbenéssel látjuk az erendő bünt: a kapzsiságot a mértéktele keresési vágyat, amely a saját tőkékkel arányban nem álló idegen hitelek felhalmozásában keresett kielégülési lehetőséget. Ha aztán az elképzelt nyereségek nem következtek be vagy a számadásokat áthúzta a konjunktúra elanvulása, kész volt a mentő kifogás: a hitelező a hibás. A nagy nagy vagy kis tőkés, amelyik bizott az előkelő cégben, a jöhiszemű hitelező, aki nem tekintetett bele az üzletbe, amikhez a pénzt felhasználták — a hübnös.

Ha valami kárhoztatandó, úgy az a felkiismeretlenség az, amelyel zavarokba került cégek passzív voltak tudatában újabb és újabb hiteleket igénybe venni merészelték.

A törvény köteleességévé teszi a nyilvános számadásra kötelezett vállalatnak a fizetésképtelenség bejelentését, ha alapitőkéjének 50 %-a elveszett. Miért nem jelent fizetésképtelenséget a passzív adós mindaddig, míg újabb és újabb hitelforrások rendelkezésére állnak pénzügyi helyzetének hamis beállítása mellett?

Az esetek legnagyobb része azt az elvet látszik képviselni: mindaddig és mindentűl igénybe venni tőkét ameddig és ahol csak lehet, az utolsó jöhiszemű özvegy utolsó garasáig, mindaddig, míg egy türelmetlen hitelező egy tétel peresítésével vagy váratlan bekebelezésével meg nem indítja a javulást. A védekezés kész — a kamatok...

Közgazdasági életünk mai kuszáltságából egyetlen kivezető út van csak: az elikai alap feltámasztása. Ne a hirtelen és mérhetetlen meggazdagodás fe-

gyen az ideál, de az egzisztenciák biztos, szolid alátámasztása.

Az áltami életben az általános konszolidáció, megértés, valutastabilizálás, helyes és igazságos adópolitika mielőbbi elhővetelét áhítjuk — a magángazdaságban a racionális takarekosság legyen a vezérelv, a magánosok kockázatos privát kihelyezések helyett bízzák felelőseiket a pénzintézetekre, melyek a tőkék kihelyezésére egyedül hivatottak.

A pénzintézetek pedig a tőkék kihelyezésénél minden megszereshető biztosíték fedezet megteremtésén felül ne késsenek tovább sehöl az adókataszter felállításával, az adósok nyilvántartásával és egymás tájékoztatásával — a túlhitelezések meggyűltására.

## TÖZSDE

### A dinár külföldi árfolyamai 1926. február 19.

Zürich deviza 9.1325.  
Budapest deviza 1252.50—1258, valuta 1251—1255.  
Prága deviza 59.9750—60.4750, valuta 59.20—59.70.  
Berlin deviza 739—741 milliárd márka, valuta 737.50—738.50 milliárd márka.  
Bécs deviza 1247.50—1251.25.  
London deviza 277.

Zürich, február 19. Zárlat: Beograd 9.125, Páris 1865, London 25.2575, Newyork 519.25, Brüsszel 2360, Milano 20875, Amsterdam 208 1/8, Berlin 123.60, Bécs 73.10, Szófia 3.75, Prága 15.375, Varsó 64.5, Budapest 72.50, Bukarest 2.225.

Beograd, febr. 19. Zárlat: Páris 205, London 37665, Newyork 5676, Brüsszel 259, Milano 22890, Berlin 1350, Bécs 798, Prága 16850, Budapest 800, Bukarest 25.

Zagreb, febr. 19. Zárlat: London 27620—27740, Newyork 5663—5693, Milano 22856—22976, Berlin 132250—135650, Bécs 79870—80270, Prága 16808—16908.

Noviszadi terménytőzsde, febr. 19. Buza: 1 vagon bácskai 290 dinár, 2 vagon bácskai 77 kilós, 2%-os 292.50 dinár. Tengeri: 1 vagon bácskai öreg 142.50 dinár, 1 vagon bácskai aranyfogu 150 dinár, 1 vagon bácskai új bárcius 1. vasutállomás 115 dinár, 3 vagon bácskai, április—májusi, fővonal 130 dinár, 2 vagon bácskai, májusi, fővonal 132.50 dinár, 10 vagon bácskai áprilisi, hajóállomás 133 dinár, 10 vagon bácskai áprilisi, Posztunia határállomás 107.50 dinár, 10 vagon szerémi március, április, májusi, Indija paritás 130 dinár, 5 vagon szerémi, március 5-ötöl 115 dinár. Korpa: 1 vagon szerémi új futatszákban 130 dinár. Irányzat: lanyha.

Szombori gabonatózsde, február 19. (Zárlat): Irányzat változatlan: Buza: 285—290 dinár. Rozs 170—180 dinár. Zab 175—180 dinár. Takarmányárpa 130—135 dinár. Bab 130—140 dinár, válogatott bab 180—190 dinár, szárított tengeri 137 1/2—142 1/2 dinár, új tengeri prompt 110—112 1/2 dinár. Liszt 0-ás GG. 460—480 dinár, 0-ás G. 450—470 dinár. Korpa 105—110 dinár.

Budapesti gabonatózsde, febr. 19. A terménytőzsden az irányzat nyitáskor szilárduló, miután a kínálat két nap óta ismét gyengült, viszont az amerikai piacokról 2 1/2 centes áremelkedést jelentenek. A budapesti malmok állandóan vásárolják a tiszavidéki búzát kisebb tételekben.

Nyitáskor 2500—5000 koronával magasabb árakat kérnek a tiszavidéki búzáért. Fejérmegyei búzát 395.000 koronával kötöttek, pestvidéki búza ugyan-csak 395.000 koronával kelt el. A takarmánycikkkel közül a tengeriben van némi forgalom. Zabból is csak a főminőségi minta szerint ajánlott árut lehet

könnyen elhelyezni, amelyért 260.000—265.000 koronát fizetnek.

A lisztpiacon csak kisebb forgalom van vidéki fehérlisztékből 6700—6800 koronás nullásliszt alapján. A budapesti malmok 7200 koronás duplanullás alapján ajánlják áreményeiket.

Csikágó gabonatózsde, febr. 18. Buza májusra 16775, buza júliusra 149.125, buza szeptemberre 142.5. Tengeri májusra 78.5, tengeri júliusra 81.875, tengeri szeptemberre 92.25. Zab májusra 41.625, zab júliusra 42.5, zab szeptemberre 42.75. Rozs májusra 95.25, rozs júliusra 97, rozs szeptemberre 96.625.

Newyorki gabonatózsde, febr. 18. Buza őszi vörös 195.75, buza őszi kemény 190.75. Tengeri 83. Liszt sp. w. cl. 750—800. Irányzat tartott.

## Rádió-műsor

### Vasárnap, február 21-ikén

(A műsorok mellett szám a hat órással jelenti)

Bécs (530): D. e. 11: A bécsi filharmónikus zenekar hangversenye. D. u. 4: Népszerű hangverseny. 6.15: Kamarazene. 8: Operaelőadás (Szigfried).

Milano (320): D. u. 4.30: Koncert. Este 8: Kompozíciók.

Páris (358): Este 10.15: Hangverseny.

Prága (368): D. e. 11: Zenekari hangverseny. D. u. 5: Szórakoztató zene. 7.30: Hangverseny.

Budapest (546): D. e. 9.30: Hírek, kozmetika. 10: Zenés misé. D. u. 3: Mesék. 4.30: Humoros előadás. 5.30: Református istentisztelet. 7: A Faluszóvetség előadása. 8.30: Hangverseny. 10: Tánc-zene.

Breslau (418): Délben 12: Idillek. 4.30: Mesék. 5: Teadélután. 8.10: Előadó-est. 10.15: Jazz-band.

Róma (425): D. u. 7.10: Zenekari hangverseny. 8: Jazz-band. 8.40: Operaelőadás.

Bern (435): D. e. 11: Délelőtti hangverseny. D. u. 1: Koncert. 3.30: Zenekari hangverseny. 8: Ariák. 6.30: Hangverseny. 9: Ariák (II. rész). 9.20: Zenés előadás. 9.50: Ariák (III. rész). 10.05: Hangverseny.

Toulouse (441): Este 9.45: Hangverseny. 10.25: Tánc-zene.

Lipscé (452): D. u. 4: Don Carlos szomorújáték első része. 6: Hangverseny. 8.15: Don Carlos második része.

Königsberg (463): D. e. 9: Reggeli ájtatosság. D. u. 4.30: Wagner-darabok. 8.10: Tarka-est.

München (493): D. e. Harangjáték, a müncheni városházáról. 11.30: Vadász-kürt-kvartett. Este 8.30: Ünnepl hangverseny.

Zürich (515): D. u. 3. és 4: Hangverseny. 8.15: Operette-részletek.

Brünn (521): D. e. 10: Matiné. Este 7: Hangverseny.

Páris (1750): D. u. 1.45: Hangverseny. Este 9.45: Rádió-jazz.

Berlin (505): D. e. 9: Pirkadás. 11.30: Szórakoztató zene. D. u. 4.30: Zongora-és hegedű-hangverseny. 8: Operette-előadás. 8.30: Vidám-est. 10.30: Jazz-band.



Ön is meg akarja találni a nagy-  
rabecsi S. Simon arc-  
kencsőt, kétségkívül  
ugyanazokból az egész-  
ségi okokból használni  
Szappant!

**SIMON SZAPPAN**  
(Savon Simon)  
is. Ugyanazokkal a tulaj-  
donságokkal, amelyek-  
ből az eredeti-  
zár, kitalálta és nem  
rontja az arcbőrt, sőt tisztítja azt és kímé-  
lőülával mindenkinek tetszésre méltó.

Kapható mindenütt  
**SIMON CRÉM, PUDER és SZAPPAN**  
Parfumerie Simon 59. Fg. St. Martin Paris

# Foltok a szivárványon

— Regény —

Írta: Sz. Szigethy Vilmos

Balázs Árpád rajzaival



— Most láttam Margitot, a vasút felé hajtott. Két nagy kosár volt a bakon. Jól tetted, hogy elküldted ebből az izgalomból.

— Bolond hallucinációk bántanak már megint. Azt hittem, minél, de juresa, mintha nem is lennék...

— Még egyet dörzsölt a szemén. — Igenis, ugy látom, hogy ők... Amazok... már megint köpönyöztésre lesz szükségem.

Klenóczy egy puha karosszékbe ültette az öregot aki hamarosan magához tért.

— Ne értesen félre, drága barátom, tekintetes ur, én magával tartok, föltüntetni magával, akármilyen következzék.

— Eh, mi következhethet? Egyszer álljon talpra az a lenézett, hitvány polgári társadalom is, ne kövesse a babonás örökségeket. Más ember nem tudja ezt úgy átérzeni, mint aki benne van. Én pedig benne vagyok és kíváncsi vagyok a végére.

— Bölcsen van, drága tekintetes ur, csak azt akartam még mondani, hogy itt se voltam. Ne éreztesse velem a nevezetelét, mert azt már a legkomolyabb veszteségnek tekinteném. Semmi más nem veszek veszteségnek, semmit.

Még az aítóban is szorongatta Klenóczy kezét, mintha ezzel akarná fokozni a becsületkérést.

### VIII.

Komoróczy fölszaladt Klenóczyhoz s a referálását elvégezvén, mintegy mellesleg így kezdte meg:

— Most láttam Margitot, a vasút felé hajtott. Két nagy kosár volt a bakon. Jól tetted, hogy elküldted ebből az izgalomból.

Klenóczy felkacagott:

— Először hallom, én ugyan nem küldtem. Szegényke patkánynak érzi magát s azt hiszi, hogy neki most menekülnie kell.

— Igazán sajnálom, hebegte Komoróczy, ha tudom...

— Sose bántson, előbb-utóbb ugyis magam így kezdek volna szabadulni. Kezdték már terhemre válni a ragaszkodás, ami voltaképpen sosem volt más, mint biztos menedék.

— A közvélemény másként beszélt az egészről.

— A közvéleményre ebben is annyit adok, mint másban. A színészet valamikor hivatás volt, lángoló tehetségek és lelkesedések hozták érte áldozatot. Később átalakult üzletű, hivatások kegyérkereső pályáivá. A szegény urilány, a bornyiba fulladt úri asszony, ha még hozzá csinos és nem szeretet-mosogató, csak a színpadon válthatja fel aprónézetre egyéniségének kis tökéit, mert ott nagy kamatot fizet a könnyelműség hallani. Nem kell ide más, csak formás láb, meg eldobása annak a disztingváltszeméremnek, amit a színpadon fölérték, sőt tud levelezni. Mert a színpadon észreveszed azt is, aki mellett azelőtt közönyösen haladtál el. Ha trikóban, vagy hálóingben akared látni az urfi kisasszonyt, könnyen a nyakadon

marad egész életre. De a színpadra lépve az lesz a hivatása, hogy mindenki ilyennek lássa, ő pedig kirakati portékaként vonzza magához a vevőket, a többet ígéroket. Esetleg karriert is csinálhat, de leginkább csak igen a mezbázakban vézti, mert amint könnyelműség, könnyűvérűség vitte tehetség híján a pályára, épp olyan könnyelmű marad a felszínéből táplálkozó életre. Élni a mániák, mit érdekel a holnap! Ma még fiatalok vagyunk, melegt a napsugár, sck a kacagás, a bék, meg a pezsgő, valahogy csak lesz ezután is! Jól ismerheted te is Margit esaiádjának a történetét. Lecsusztak a többi bucsuzásra itéltekkel s mert a lány reszket a finom holmikért, a könnyű életért, a szűni pályán akarja azt biztosítani. Valahol meg szokás az ilyesmit kezdeni, még pedig kíváncsiságból, de többnyire elpredálva azt, amiről azt hiszi később, hogy jobban értékesíthette volna. A fővárosba nem tud eljutni, járja hát a vidéket s tavaly itt ragadt. A lelkiismeretemenel írtában vagyok, le is számoltam vele. Nem tartozunk egymásnak semmivel, hűséggel épp oly kevésbé, mint mással. Persze, a világ bonyolult regényt keres a legközönségesebb viszony mögött is, ilyenkor a jobb származású leány (akinek a lelki világát mellesleg mondva a legtávolabbról sem háborgattam meg). — mondom, az ilyen leány végtelen előkelő lesz, akit kíváncsiságból csillogó szemmel néz minden tisztességes asszony. Lesik a mozdulatát érdeklí őket a magánélete azzal a sok apró intimséggel együtt, amit nem szokás a hétköznapi piacára dobni. Alantasabbaknál sem, nem pedig a Margit-féléknél, akikben végtére is volt egy kis ragaszkodás, annál több hisztéria, aki tudta a hűséget időnkint, azaz bizonyos színpadokban, állandósítani de aki rosszabb volt sok tekintetben ennél az egész hitvány társadalomnál. A hisztériájával magyarázom, hogy mindig az urfi mivoltán nyavalygott s a származása előkelőségét szerette bizonyos alkalmakkor emlegetni, hogy amál kiválóbbnak tessék az, amit áldozatnak ohaított feltüntetni. De azért tisztességesebbnek tartom, mint némely előkelő dármaikat, akik a bünt magáért a bűnét követik el s kíváncsiságtól hajtva jutnak az erkölcsi fertőbe. Lelekiismereti furdalást annyiban éreznék, hogy hátha kipattan a viszonyuk titka s szerencsétlenség éri őket! Szerencsétlenségnek is csak azt nevezik, hogy kizárja őket kebeléből az a társadalom, amely mindent megbocsát, maga szit viszonyokat, ha kell, beáll kerítőnek, de az ügyetlenséget nem bocsátja meg. Undorodom ezektől a népektől!

— Hát ez már így van! — hagyta rá Komoróczy.

Klenóczy sétára indult a szobában, ami nála már lelkiháborgást jelentett.

(Folyt. köv.)

Kérjen mindenütt  
**INFICIN-1**  
amely biztosan és gyökeresen irt mindenféle rovar (ruszalkát és svábogarakat) 250 gramm doboz ára 15 dinár. Ha ez a szer nem használ, a pénzt visszafizetjük. Postai kiküldés:  
Apoteka Krajčović, Vukovar 159.

**KIÁRUSÍTÁS!**  
Könnyű mezőgazdasági gépek Pacher és Hofner gépek, szék, járgányok, szelektív gépek, traktorok „Plantaga” típusúak, 25 HP-ig, dízel motorral D. 70.000 s.t.b. minden megadható árban.  
J. MAROZIĆ, SUBOTICA  
Zrinjski trg 5. 1477  
(Zsidó templommal szemben)

**KERESEK**  
azonnali megvételre négy be rendezett 1 és 1000 vasos hengerek. Részesítés a „Rentabliis” jellegű PALLAS hirdető irodája Subotica küldendő.

**ELADÓ**  
Modernül berendezett péküzlet és cukrászda Beograd legjobb helyén Kibívithető delikates üzlettel is. Felvilágosítástad: M. N. Nikolić irodája Beograd Skopljanska ulica 6. szám.

**DENT. REMÉNYI FRIGYES**  
FOGÁSZATI RENDELŐJE SUBOTICA  
TELEFON 743.  
Huspiac. A városi zenede közvetlen szomszédságban  
RENDEL: Délelőtt 8—12-ig. Délután 2—8-ig  
**Olcsó fogászati rendelés:**  
Áramat mélyen leszállítom. — Készítek mindennemű fogtömést, fony koronákat és hida-sokat, szájpaddás nélküli műfogakat és fogsorokat. — Tessék a kedvező alkalomról meggyőződni. Lelkiismeretes és tartós fogászati munkálataimért szavatolok.  
Vidékiek lehetőség szerint egy nap alatt kielégíttetnek.

**FELLENDÜL AZ ÜZLETE**  
ha csinos és izléses levélpapíron levelez!  
Hogy a kisiparosok és kiskereskedők számára is megkönnyítsük, hogy olcsón szép és tetszetős levéltávirányokhoz jussanak, előnyöket szabtuk kisiparosok és kiskereskedők számára.  
Szállítunk  
**500 drbnagy levélpapírt, 500 finom borítékot**  
összesen 180 dinárért  
**és 1000 számlát 100 dinárért**  
összesen 280 dinárért.  
Olcsóbb mint ha cégjelzés nélküli papíron levelez. Olcsóbb mint ha papírszeletekre írja a számlát. Minden nyomtatványt két vagy kívánatra három nyelven készítünk. — A szöveget mi lefordítjuk.  
**Jó papír. — Izléses kivitel.**  
Vidékre a megrendelés napján elküldjük a nyomtatványt.  
Szállítás utánvétel mellett.

**MINERVA NYOMDA SUBOTICA**  
Lakásberendezések, hálószobák, konyhák, ariszobák stb. az egy-szerűbb és díszesebb kivitelben legjobban  
**VADOCZ LAJOS**  
villanyerőre berendezett asztalos árú műhelyében, szerel-betők be KULAN. 56

Ma már nem itok hogy részlettel vásárolhat Oroszország lami újságpapír sor egy Havi 44., 105. és 67. dinár. Megbizott Todor Vince Novisad 1318 Pecska ulica 10.

Nagybank volt  
**cégjegyző-főkönyvelője**  
revisor, organizator, kibivithető praxisa van, igazolja váratlanul megvárak és egyéb kereskedelmi cégek könyveinek letekintését, rendezését, a könyvek szakaszerű ellenőrzését, valamint elszámolásokat, differenciák stb. rendezését. — Szakértői vélemények. — Megkeresését: P. Gy. Safarikova 4. Novisad 1444

**RENDELJE MEG AZONNAL**  
hogy a szezonra már meg is kapja a világhíró  
**Harley-Davidson motorkerékpárt**  
Pölkocsival vagy motorral 70 HP, 10/12 HP, 12 HP, mod 11 1926.  
Szenzáció! Motorkerékpárok részére a 3 112 HP, 120 cm-es Harley-Davidson, amely a new-berlini és brüsszeli autókijállításán a legnagyobb feltűnést keltette. Tekintse meg a korékpárt a jugoszlávai vezérképviseletnél  
**O. ŽUŽEK, LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 11., Telefon 461.**  
Kérjen árajánlatot és katalógust és meggyőződik a földmulhatatlan minőségről, a kivitelről és a versenyen kívüli árákról.

**Peugeot**  
automobilok, könnyű motorkerékpárok, kerékpárok  
Kérdezze meg a Peugeot-tulajdonosokat, megmondják Önnek, hogy a Peugeot-kocsi feltűnő hatatlan minőségűek, kitűnő kivitelben, minden foglalkozásig és a luxus céljaira is megfelelően minőség, bizon az és takarékosan szempontjából az amellét a legolcsóbbak. Világhírnév a kis Peugeot-üzgyasztásban a Peugeot-tulajdon. Személy- és utautók, továbbá a legújabb újdonság: 10/24 HP Duc Tourist Luxus, 4 ülésszes autó, néhány pillanat alatt teherautóvá alakítható.  
Kérjen árajánlatot és katalógusokat és tekintse meg a fenti újdonságokból mintaurakárunkat a jugoszlávai vezérképviseletnél.  
**O. ŽUŽEK LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 11. Telefon 461.**

**Az arcjór finomítására és a test ápolására**  
 ezerszeresen bevált és olvasóink által is többször kipróbált szer a tiszta fehér arcjór biztosítására az Elsa folyékony Liliom-tej, amely az arcnak hatalmas frissességet ad. Egy üveg ára 13.20 dt.

nár, a legfinomabb dr. Kugler puder 27.50 dinár, hölgypuđer 4.40 dinár, arc-  
 testjór fehér és vörös 3.20 dinár, Elsa  
 szépségglicerin 19.80 dinár. Sápukó-  
 soknak sápadtság ellen, gyöngy-  
 és gyermekok számára. Felfor-tó 10-  
 illatu csukamájójaj 22 dinár, Elsa kina-

vasbor 16.50 dinár. Hajhullás és fejbőr-  
 hámlás ellen Elsa hajszesz 27.50 dinár,  
 főlöstelegy szőrök eltávolítására Elsa  
 depilatorium 34 dinár, Elsa szájavíz,  
 amely a fogakat hóhérré teszi 16.50  
 dinár, tyukszem ellen Elsa turista flast-  
 rom 6.50 dinár, Elsa turista tinktura

11.— dinár, utigrémstift 9 dinár, Elsa  
 kölnivíz 16.50 dinár, Elsa fenyőillat  
 16.50 dinár, csomagolás és portó külön,  
 de portómentes. Ha Felfor-tó Elsa  
 Fluid mellé csomagolva vendélt Felfor-  
 V. Jenő gyógyszerésznél Stubica Do-  
 nja, Horvátország, Központ 185.

### NYILTÉR.

Die Israelitische Kultusgemeinde in Indjija  
 sucht zum Eintritte per 1. April 1926. einen

#### KANTOR

der zugleich Schochet-Ubodek ist. Seiber hätte  
 auch in Religionslehre Unterricht zu ertellen.

Gehalt Din. 1500 und 30 kg Mehl pr Monat  
 nebst freier Wohnung.

Nur den zur Probe Eingeladenen werden die  
 Reisespesen ersetzt.

Offerte unter Anführung der Familienverhält-  
 nisse sind zu richten an

Salamon Pisker

Präses der Isr. Kultusgemeind  
Indjija

1358

### Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesitem nagyrabecsült ve-  
 vőimet, hogy rövid és divatárú üzletemet,  
 Rudics-utca 1. szám alól **3. szám alá he-  
 lyeztem át**, volt Krausz Béla és Pársa  
 üzlethelyiségébe és kérem továbbra is b.  
 pártfogásukat.

Teljes tisztelettel:

Vujkovic János

divat- és rövidára kereskedő.  
volt Kis-bazár

1167

Tisztelettel értesitem üzletfeleim és ismerőseim,  
 miszerint

### fatelepet nyitottam,

kérem jóindulatú támogatásukat vagontételben tűzifára,  
 valamint kox, kőszén és szegőttfára házhoz szállítva.

Teljes tisztelettel

Buchwald Gyula

Oslobodjenja ul. 42.  
(Sentaí ut) telefon 176.

170

### Ertesítés

Tisztelettel értesitem a n. é. öröktető kö-  
 zönséget, hogy Suboticán a Mikuska (Len-  
 gyel-féle) gőzmalmot saját kezelésembe vet-  
 tem át és ezt modernül átalakítva abban a  
 kellőemes helyzetben leszek, hogy legolcsóbb  
 napi árrammal valamint előnyös vártólással  
 a legmesszebbmenő igényeket is kielégít-  
 hetem.

Kérem az igentiszteelt gazdaközönség, ke-  
 reskedő urak és jó ismerőseim szíves párt-  
 fogását.

KORPA minden mennyiségben olcsón  
 kapható.

Teljes tisztelettel

Kohán Vinco

1509

A LEGJOBB NÉMET RÁDIÓUJSAG A

## "RADIOWELT"

Megjelenik minden szombaton. Tadmányos  
 cikkek a népszerű illusztrált rádióriportok.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

WIEN III., RÜDENGASSE No. 11.

Ne mulassza el még ma előfizetni ezt a kitűnő rádiószaklapot

A "RADIOWELT" előfizetési árai:

Egész évre 300 dinár -- Félévre 180 dinár

Negyedévre 80 dinár. Egyes szám ára 8 dinár.

1320

## LEIPNIK TESTVÉREK

villany-, vízvezeték-szerelő és lakatosok

Elvállalnak minden a szűkebbé és javítást  
és felújítást.

RAJZTÁRSZAG TARTANAK

villamos áramot, fűtést, vasalást, fűrdőszobaberende-  
zést és szivattyúkat. -- Fát géppel olcsón vágunk.  
Subotica, Zrinjski trg 33. Filijala Torosljina 5.

1320

## KELTŐ TOJÁS

szavatolt, tisztavérű **északamerikai Plymouth-  
 Rockstól** eredő. A kakas súlya 6-7 kgr, a tyúkó-  
 3-4 kgr. Keltő téli és nyári tojók. Felnevelésük  
 könnyű. Ellenálló képességük óriási. Husuk elő-  
 rendű. Fajnemelés céljából importált 2 kakas és  
 3 tyúk 4.575 dinárért lett véve

Djura Janković Gliná (Hrvatoka)

20 éves tenyésztő. Az oseeki 1911, glinal 1912,  
 karlovaci 1913, prágai 1914 és subotical 1925-  
 kiállításokon kiüntetve, mivel az ültetési földény-  
 ben - március és áprilisban - igen sok a meg-  
 rendelés ezért gyorsabb leszállítás érdekében,  
 kérem az előfizyést már most beküldeni. Felne-  
 velésükre, etetésükre és betegségekre vonatkozó  
 utasítások díjtalanul küldetnek.

**Jóminőségű  
fali-tégla**

jutányos áron kapható

1489

**Kovács Antal  
téglagyárában  
Subotica**

## "ORIENT"

KELETI SZÖNYEGKIÁLLÍTÁS  
ÉS SZÖNYEGNAGYKERESKEDES

### nagy tavaszi kiállítás

Subotica, Aleksandrova (Kossuth) ul. 13

Egyenesen Perzsiából és a környező Török-Tatár  
országokból

#### NAGY TÉTEL

eredeti, csak házi iparilag készült keleti szőnyeg  
 érkezett. - A dinár javulása folytán 50 százalékkal  
 alacsonyabb áron árusítunk bármily fajta keleti sző-  
 nyeget. Ezek több száz évig eltartanak és a hasz-  
 nálatban fokozódó színpompájuk minden más kézi  
 vagy gyári szőnyegáruat messze felülmul.

Vevőink lakásába bevonatuk a virágos mezőt,  
rétet és erdőket.

Tekintse meg szőnyegeinket. Vételkényeszer nincs.  
Áraink minden versenyt kizárnak.

## Hamburger gépgyári műhely és autójavító vállalat

Különleges fémmozgatási előkészítéssel bármilyen törött  
 vagy repedt géprészelt kifogástalanul összehégeszt-  
 tünk, ugyminál fémöntvasat, alumíniumot, rezet, tö-  
 rött vagy repedt szivattyúkat, kopott géprészeket  
 kitöltünk és azt megmunkáljuk.

Jól berendezett üzemegeinkkel  
kifogástalan munkát készitünk.

Jéggyártáshoz való hűtőcsöveket egybehegesztve  
készitünk.

## Detailüzlet részére első segéd felvételik.

Részletes ajánlatok "PREMIER"  
jeligére a kiadóhivatalhoz  
intézendők

1450

## OLCSÓN ELADÓK

új gabonaszakok, szalmazsákok, víz-  
 mentes ponyvak, prima Manilla,  
 továbbá 3 Herackles gép, azok kon-  
 fektionálásához és 15 Singer & Adler  
 varrógép szegély- és eszaktjvitáshoz,  
 alkalmas szabó, öltész és szijgyártó  
 részére.

Ugyanott egy Novisad központjában fekvő  
 teljesen újonan épült 2 emeletes nagy  
 raktár felvonóval, két irodahelyiséggel  
 mindenféle iparüzem részére bérbeadó.

Bővebbet:

**SCHOSSBERGER LAJOS  
NOVISAD**

1725

Gutgehendes Manufaktur-Detailgeschäft  
 am besten Platze Jugoslaviens mit vor-  
 züglicher Gravitation nach Syrmien,  
 Bosnien und der Bačka, am besten  
 Eisenbahnknotenpunkte gelegen, für en-  
 gros sehr gut geeignet, in eigenem  
 representablen Gebäude, Stil der mo-  
 dernsten Warenhäuser, mit eigener  
 elektrischen Anlage, auch für Fabrik  
 geeignet.

## SUCHT TEILHABER

mit Barbeitelligung von mindest Din.  
 1.000.000 wofür erstkl. Sicherstellung  
 geboten wird. Jährlicher Umsatz beträgt  
 derzeit mindest Din. 8.000.000. Ernste  
 Reflektanten werden ersucht Anträge  
 unter „Slavonien 19“ an die Adminis-  
 tration des Blattes zu richten.

1415

## Ajánlok raktáramról állandó friss narancsot és citromot

a legolcsóbb árak mellett

**N. Dimović**

fűszer, csomoge és gyarmatára nagykereskedés  
Novisad Stari-Bečej

1461

## "ARGUS" Általános BEOGRAD Információsiroda

JUGOSZLAVIA  
 LEGNAGYOBB SZAK-FELVILÁGOSÍTÓJA

ARGUS megőve hátra feleltetéseket és vázlatokat  
 ARGUS összeköttetésekkel és tájékoztatókkal  
 ARGUS kiváló leírásokat és tájékoztatókat  
 ARGUS olcsón, gyorsan és pontosan végig tekint  
 ARGUS közli a legújabb híreket  
 ARGUS több ezer előrendő referenciával rendelkezik

Hitelviselési előfizetési árak:  
 10 információ 400 dinár, 25 információ 675 dinár  
 50 információ 1150 dinár, 100 információ 2300 dinár

Táviratcim: ARGUS-BEOGRAD

1320

**Táblás házak**  
Irkésedő közönsége lélekzet  
visszafojtva bámulja naponta

**Mary Philbin  
és Lon Chaney**  
tündököljék az

**Operaház  
fantomjában**  
Balett és zenébe élt a  
„Faust” operából

**Slessen a Korzóban!**  
(4-6 és fél 9)

**LIFKA MOZI**  
Csütörtöktől -- vasárnapig  
Ritkán látható bravuros  
filmtrakeió!

**TARZAN  
AZ ŐSERDŐK FIA.**

Igazi cirkuszban játszódó  
annyi arisztokraták és vad-  
állatok trakeió, mint ebben  
a filmben, mely a fantázia  
legszebb határát érinti  
szenzációs nyaktörő  
mutatványokkal  
(4-6 és fél 9)

**APRÓHIRDETÉSEK**  
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező  
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.  
Csak felbélyegzett jellegű leveleket fogadjunk.  
Kérdéshirdetésekre válaszolunk melléklettel.

**FOGLALKOZÁS**  
Cukrászdába, kávéházba,  
egy fixvesztő vezetésére  
szükség van. Kérjük felvé-  
tetni. Szerbül tudók előnyben.  
Cím a kiadóban. 1490

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**Schlager-féle  
BÖRÖNDÖK  
és BÖRÁRUK**  
Kétféleképpen. Megrendelés-  
ket és javításokat elfogadjuk.

**SUBOTICA**  
Aleksandrova ulica 1.

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**Schlager-féle  
BÖRÖNDÖK  
és BÖRÁRUK**  
Kétféleképpen. Megrendelés-  
ket és javításokat elfogadjuk.

**SUBOTICA**  
Aleksandrova ulica 1.

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**Schlager-féle  
BÖRÖNDÖK  
és BÖRÁRUK**  
Kétféleképpen. Megrendelés-  
ket és javításokat elfogadjuk.

**SUBOTICA**  
Aleksandrova ulica 1.

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**Schlager-féle  
BÖRÖNDÖK  
és BÖRÁRUK**  
Kétféleképpen. Megrendelés-  
ket és javításokat elfogadjuk.

**SUBOTICA**  
Aleksandrova ulica 1.

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**Schlager-féle  
BÖRÖNDÖK  
és BÖRÁRUK**  
Kétféleképpen. Megrendelés-  
ket és javításokat elfogadjuk.

**SUBOTICA**  
Aleksandrova ulica 1.

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**Schlager-féle  
BÖRÖNDÖK  
és BÖRÁRUK**  
Kétféleképpen. Megrendelés-  
ket és javításokat elfogadjuk.

**SUBOTICA**  
Aleksandrova ulica 1.

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**Schlager-féle  
BÖRÖNDÖK  
és BÖRÁRUK**  
Kétféleképpen. Megrendelés-  
ket és javításokat elfogadjuk.

**SUBOTICA**  
Aleksandrova ulica 1.

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**Schlager-féle  
BÖRÖNDÖK  
és BÖRÁRUK**  
Kétféleképpen. Megrendelés-  
ket és javításokat elfogadjuk.

**SUBOTICA**  
Aleksandrova ulica 1.

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

**VETEL-ELADÁS**  
Moziberendezés komplett,  
motorral és kinnamóval el-  
adó. Lapić Antal, Hatföld  
1516

Eladó más vállalkozás  
miatt 1 db Hoffer és  
Schranz 4 luku kukorica  
camoroszoló Hoffer 1000  
HP motorral egy besze-  
relve; ugyanott 10 lóerős  
szállagfűrészes petróleum-  
motor, azari magánjáró  
eladó. Megkeresések  
Károly Antal Bezdán (Bač-  
ka). 1385

Közvetlen varrott 1232  
**PAPLANT**  
csak kerékekkel  
legújtanosabbban minden  
mennyiségben

**ALADÓ SICHERMANN**  
Industria Jorgona Starč-Berč  
(Bačka) Kérjen mintaküldeményt  
A meg nem felelt visszavesszem

Finom férföltöny 750.  
Krajan 800.—, gumí eső-  
köpeny 280.—, nőiöltöny  
700.—, dinár Lister Izsó-  
nál. Barátok temploma  
során. 1509

Elvesztett egy kék  
szőnyeg. Kérjük visszajár-  
ni. Földes Fuhatizlet, Gyü-  
mölcs-piac. 1339

Eladó Horgoson 1000  
Művészlőbirtok 28  
hektóterület és 300  
hektóterület. 1460

Előszó, Szalmából font  
készítésként darabja 5 di-  
nártól 10 dinár. Keres-  
kedőknek még olcsóbban.  
Minta 5 ke-es posta esz-  
közben. Elsőosztávu fa-  
kötőtegy 1000 drb 550 di-  
nár vagomb rakva. Scher-  
der 60% dunai homokkal  
10.000 kg 200 dinár Bog-  
jevo állomásról. Dunai  
homok 27 dinár. Vago-  
nonként 100 dinárral ol-  
csón. Szállítás dunai vá-  
gyról. Merkl János.  
Subota. 1464

Eladó egy eredeti Singer  
centrál, sima cipész-  
szep. Megtekinthető Grün-  
feldle cipőüzletben. Trg Ci-  
ril i Metod 7. 1421

Naponta friss  
**pörköltkávé**  
kapható

**Sugar Manónál**  
Subotica, Rudičeva ul.

Az importált  
**perzsaszőnyeget**  
éppen úgy kézzel csomózzák és ugyanolyan  
technikával készítik mint nálunk.  
A mi színeink valódiak, a gyapjufonál a legfino-  
mabb selymes északi fonál. Mintáink eredetiek.  
Nálunk megrendelhet bármilyen méretet.

**Tiszta selyemperzsák**  
1400 dinártól négyzetméterenként.

Jelenleg munkában egy 4x6-es Ferahan és egy  
3x4-es Sonnof ebédlőszőnyeg.

Ami megnézheti munkában és meggyőződhetik,  
hogy versenyképes az importált szőnyeggel.

**Hazai ipar! Hazai ipar!**  
**MEKKA**  
KELETI SZŐNYEGSZÖVŐ SUBOTICA  
Aleksandrova ulica 9.

**POMPADOUR**  
  
**POMPADOUR**  
**KOZMETIKAI SZALÓN**  
megnyit Suboticán a városháza épületében.  
Haj festés a leg-**Inecto**-val harminc perc  
újabb amerikai **Inecto** alatt, tizennyolc ár-  
nyalatban. — Henna hajfestés. — Manikűr —  
Arcpolás — Női fodrászat.

TÉGLA, első- és másodren-  
dű, valamint faszter-  
kut és olaj-tégla. VI-  
DEKRE minden mennyi-  
ségben legújtanosabb-  
ban szállít. Sparvágyú  
érvárléptől Gled Ber-  
nát téglaváros, Subotica.  
Ugyanott köbméter vagy  
vasátégla legolcsóbban  
kapható. 1309

Két elegáns bútorozott  
szoba konyhasználattal  
kiadó. Cím a kiadóban.  
1455

**RÁMULATOS OLCSON**  
ELADÓ: Arany, ezüst  
szobrok, írfi, női gyűrűk,  
aranyláncok, cigarettatá-  
ská, raglankabátok, ujj-  
bundák, női ingek, nyári ta-  
karók, vászonkézfűzők,  
citrilbetűs írógépek, külön-  
féle illatszer, kölnivíz,  
Champion, Ayrum, parfü-  
mök, Sulina kávé, finom  
rézgyűrűt szeméyes új  
matrac és ajtőlész-  
kényvel. Nagyobb mennyi-  
ségi finom gyapjuszövet,  
írfi és női raglanknak,  
egy 4-es és egy 3-as  
Verticium-kassza. F. Kiss  
adásvételi intézet Suboti-  
ca, VI. krug, Trumbičeva  
ulica br. 11. Csirkénice. 1466

Szalmakazalozók,  
Szalmarézotengelyek,  
Marázotengelyek, szabály-  
ozók, szelvények MÁV to-  
komobilokhoz készit ju-  
tányú áron Fuchs János  
előműhelye Kula. 1482

**BORHÉLYOK** fűvelmibe!  
Legújtanosabbban kösz-  
rüli Alekszandar Gubánji  
műköszög, Subotica, Ru-  
dicheva ul. 4. 1512

Elvesztett egy kék  
szőnyeg. Kérjük visszajár-  
ni. Földes Fuhatizlet, Gyü-  
mölcs-piac. 1339

Féláron vásárolhat üzlet-  
helyezés miatt kész  
férli-, nő- és gyermekru-  
hákat, bőrkabátokat, gu-  
míköpenyegeket. Öltöny,  
raklan, férli vagy női  
télkabát 550 dinárért,  
gyermekruha, köpeny  
vagy télkabát 350  
dinár. Bőrkabát 900 di-  
nár. Esőkabát 300 dinár.  
még a készlet 100. VI-  
dékre utárvevel, meg  
nem felelt esetén a pénzt  
visszaadom. Régi helyi-  
ség föld. új helyiség  
februártól kezdve Gyü-  
mölcs-piac, Földes Sama-  
ra. 96

Elvesztett 12-én, napte-  
ken esti vonattal jövet  
Sturakunizáról Subotica  
törégre Szűcs Péter mol-  
nár névre szóló munka-  
könyve 7 db bizonyít-  
vánnyal egy iparizol-  
vány. Kértek becsületos  
megtaláló juttassa Mos-  
kva kávéháza Szűcs  
Ferenc pincérnek. 1504

Butorozott szoba két fér-  
li részre vagy fiatal há-  
zasoknak kiadó. III. kör.  
Luhova ul. 5. 1510

Kétgyas butorozott szo-  
ba, eszdeleg teljes ellátás-  
sal kiadó. III. Ivanova  
ul. 10. 1328

**Szombaton teadélután sendviccsel és táncsal a STEINER cukrászdában** Telefon 206 sz.

A szerkesztésért felelős dr. PENYVES FERENC Subotica. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva r-t-nál. Feleltős kiadó: FENYVES LAJOS Subotica